Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 25 март 1970 йил, чоршанба ◆ № 70 (14.536). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ТЕХНИКА ЭКИШГА ШАЙ

«Узсельхозтехника» Шаҳрисабз район бирлашмасининг коллективи чигит экиш техникасини ремонт қилиш квартал планини бажарди. Устахонада ремонт қилиб чиқарилган ҳар бир трактор ва сеялканинг бутун экиш даврида бенуқсон ишлашига кафолат берувчи талонлар топширилди.

Ремонтчилар устахонани пухта тайёрлаганликлари натижасида ана шундай муваффақиятга эришдилар. (ЎзТАГ).

СССР Олий Советини Президиумида

ИТТИФОҚ СОВЕТИ ВА МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ САЙЛОВ ОКРУГЛАРИНИНГ ТУЗИЛИШИ

СССР Конституциясининг 34-моддаси ва «СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги Низом»нинг 24 ва 26-моддаларига мувофиқ, СССР Олий Совети Президиуми 1970 йил 24 март Фармони билан Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи 767 та сайлов округини, шу жумладан, **Ўзбекистон ССР** бўйича қуйидаги сайлов округларини тузди:

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

602. **Андижон сайлов округи** (маркази — Андижон шаҳри). Андижон шаҳри, Андижон ва Москва районлари.

603. **Избоскан сайлов округи** (маркази — Пойтуқ қишлоғи). Балиқчи, Бўз ва Избоскан районлари.

604. **Ленин сайлов округи** (маркази — Ленинск шаҳри). Ленинск шаҳри, Қўрғонтепа, Ленин ва Хўжаобод районлари.

БУХОРО ОБЛАСТИ

605. **Бухоро шаҳар сайлов округи** (маркази — Бухоро шаҳри). Бухоро, Коган шаҳарлари, Коган, Ромитан ва Свердлов районлари.

606. **Бухоро қишлоқ сайлов округи** (маркази — Бухоро шаҳри). Бухоро, Вобкент, Қоракўл, Томди ва Шофиркон районлари.

607. **Навоий сайлов округи** (маркази — Навоий шаҳри). Навоий шаҳри, Зарафшон, Учқудуқ посёлкалари, Ғиждувон, Конимех ва Навоий районлари.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

608. **Қарши сайлов округи** (маркази — Қарши шаҳри). Қарши шаҳри ва Ғузор, Қарши ҳамда Косон районлари.

609. **Шаҳрисабз сайлов округи** (маркази — Шаҳрисабз шаҳри). Шаҳрисабз шаҳри, Октябрь посёлкаси, Камаши, Китоб, Чироқчи, Шаҳрисабз ва Яккабоғ районлари.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ

610. **Наманган сайлов округи** (маркази — Наманган шаҳри). Наманган, Чуст шаҳарлари ва Задарё, Наманган, Поп ҳамда Чуст районлари.

611. **Чортоқ сайлов округи** (маркази — Чортоқ қишлоғи). Уйчи, Учқўрғон ва Янгиқўрғон районлари.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

612. **Булунғур сайлов округи** (маркази — Красногвардейск посёлкаси). Булунғур, Ғаллаорол, Нурота ва Пайариқ районлари.

613. **Каттақўрғон сайлов округи** (маркази — Каттақўрғон шаҳри). Каттақўрғон шаҳри, Ингичка посёлкаси, Каттақўрғон, Нарпай ва Хатирчи районлари.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

МЕҲНАТ БАҲОРИ

Сайроб қўзилари

БОЙСУН. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Сурхондарё областидаги «Сайроб» қоракўлчилик совхозида қўзилатиш ишлари жадал давом эттириляпти. Ҳисор тоғлари орасига жойлашган бу хўжаликнинг чўпон-чўлиқлари ҳар 100 бош совлиқдан 135 тадан қўзи олиш учун курашмоқдалар.

Ҳозиргача совхоз бўйича бўғоз совлиқлардан 15 минг дона соғлом қўзи олинди. Совлиқларнинг 4980 боши эгиз ва 250 боши учтадан туғди. Ҳозиргача қўзилаган совлиқларнинг ҳар юз боши ҳисобига ўртача 136 тадан қўзи тушди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Эргаш Самаев бошлиқ отардаги 500 совлиқдан 300 боши қўзилади. Ҳар 100 бош совлиқдан 201 тадан қўзи олишга эришилди. У жами 1010 бош қўзи олиш ва 650-700 бош қўзини наслга қолдириш учун кураşяпти. Донгдор чўпон 1968 йилда 100 бош совлиқдан 173 қўзи, 1969 йилда эса 191 бошдан қўзи олган эди.

Совхоз бўйича шу кунгача қўзилаган ҳар 100 бош совлиқдан олинган қўзининг 92 таси наслга қолдирилди.

А. ХАЛИЛОВ,

Учқўрғон районидаги Ленин номли совхозда ихтисослаштирилган чорвачилик бўлими ташкил этилган. Бўлимда 1600 бош қорамол, 1700 бош чўчқа ва 1860 бош қўй боқиляпти. Азим Шодмонов раҳбарлик қилаётган бригада коллективи бўлим чорвадорлари ўртасида намуна кўрсатиб ишлаяпти. Суратда: Азим Шодмонов яйловда.

Е. Корниенко фотоси, (ЎзТАГ).

ЯМ-ЯШИЛ БЕДАПОЯЛАР

Ўзбекистон жанубий районларининг далаларида беда кўкарди. Мартнинг иссиқ келиб, мўл ёмғир ёғиши беданинг дуркун ўсишига ёрдам берди.

Республика колхоз ва совхозларида 100 минг гектар ерга беда экилди. Сирдарё ва Самарқанд областлари бу ишни биринчи бўлиб туғаллаб қўйдилар. Масалан, Сирдарё областида 22 минг гектардан ортиқ ерга ана шу қимматли озуқа экини экилди. Кўп жойларда ҳайдаб қўйилган ерга беда уруғи арпа, маккажўхори, ёки кузги жавдар билан қўшиб сепилди. Шу туфайли суғориладиган ерлардан яхшироқ фойдаланиш, йилига икки марта ҳосил олиш мумкин бўлади.

Ғўзапоядан тозаланган ерларга ҳам кўп йиллик ўтлар экилмоқда. Бу ўтлар бир неча йил мобайнида тупроқни замбуруғ касалидан даволайди.

Бу йил Ўзбекистондаги бедапояларни 320 минг гектарга етказишга қарор берилди. Яқин 5-6 йил ичида ҳар бир хўжаликда пахта-беда алмашлаб экишни жорий этиш мўлжаллаб қўйилди. Шу муносабат билан республикада катта уруғчилик базаси барпо этилмоқда. 10 минг гектар бедапоя уруғлик учун ажратиб қўйилди. Бу ерга беда биринчи марта кенг қаторлаб экилади. Унинг қатор ораларига маккажўхори экиб, биринчи йили уни силос учун ўстириш мумкин бўлади. (ЎзТАГ).

*

МОСКВАДА РСФСР ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ ОЧИЛДИ

МОСКВА, 24 март. (ТАСС). Бугун эрталаб соат 10 да Катта Кремль саройида РСФСР ёзувчиларининг учинчи съезди очилди.

Делегатлар ва меҳмонлар президиумга чиқиб келган **Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев** ўртоқларни қизғин кутиб олишди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси составидан иборат фахрий президиум баланд руҳ билан сайланди.

РСФСР ёзувчилари союзи правлениесининг раиси Леонид Соболев кириш нутқи сўзлаб, съездни очди.

Эрталабки мажлисда РСФСР ёзувчилари союзи правлениесининг секретари Михаил Алексеев проза тўғрисида доклад қилди.

КОЛХОЗЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДА

24 март куни Тошкентда Ўзбекистон колхозлари республика кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Кенгашда колхоз тузумини янада ривожлантиришнинг бир қанча жуда муҳим масалалари кўриб чиқилди.

Кенгаш аъзолари Ўзбекистон колхозлари республика кенгашининг Намунавий Низоми лойиҳаси тўғрисида Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри, колхозлар кенгаши раиси Н. Ж. Худойбердиевнинг докладини муҳокама қилишди, шунингдек қишлоқда капитал қурилишнинг бориши масалаларини, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёни қабул қилиб олиш ва қайта ишлаш чоралари ва бошқа масалаларни кўриб чиқишди.

Кенгаш аъзолари республика институтлари тақдим этган қишлоқ посёлкаларининг лойиҳалари ва бош планлари ҳамда колхозчиларнинг уй-жойлари лойиҳалари виставкасини кўриб чиқишди. (ЎзТАГ).

СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига номзодлар кўрсатила бошланди

23 мартда мамлакатда СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига номзодлар кўрсатиш бошланди.

... Москвадаги А. И. Ефремов номидаги «Красний пролетарий» заводи. Шу корхона ишчи ва хизматчиларидан салкам 1500 киши Марказий сайлов комиссияси составига ўз вакилини кўрсатмоқ учун тушки танаффус вақтида йиғилишга тўпланди.

Биринчи йиғув цехининг слесари С. М. Бакеловга сўз берилади.

— Заводимиз коллективига катта ишонч билдирилди, — деди у. — Биз ўзимизнинг қизил пролетарчи ўртоғимизни марказий сайлов комиссияси составига кўрсатаяпмиз. Цех коллективи номидан мен йиғувчи слесарь, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Виктор Васильевич Ермилов номзодини тавсия этаман.

В. В. Ермилов 1961 йилдан 1966 йилгача КПСС Марказий Комитетининг аъзоси қилиб сайланган, партия XXII ва XXIII съездларининг делегати бўлган. Ҳозир пойтахт ишчилар синфининг бу вакили СССР Олий Советининг депутати, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Ленин ва давлат мукофотлари комитетининг аъзосидир.

«СССР Олий Советига сайлов тўғрисида Низом» нинг 36-моддасига биноан, Виктор Васильевич Ермиловни 8- чақириқ СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига вакил қилиб кўрсатилсин, деган қарор бир овоздан қабул қилинади.

Москвада маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитети президиумининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Кун тартибида СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг составига номзод кўрсатиш масаласи бор эди.

Маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг президиуми КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири И. В. Капитоновни СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига кўрсатишга якдиллик билан қарор қилди.

Совет хотин-қизлари комитетининг президиуми ўзининг кенгайтирилган мажлисида совет хотин-қизлари комитетининг раиси, СССР космонавт-учувчиси В. В. Николаева-Терешковани СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига вакил қилиб кўрсатди.

Магнитогорск металлургия комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари партиясиз ишчи, магниткаинг энг тажрибали ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Е. Д. Борзенковни Марказий сайлов комиссияси составига вакил қилиб кўрсатдилар.

СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига Украина коммунистик ташкилотидан Украина Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари И. К. Лутак кўрсатилди.

В. И. Ленин номли Уст-Каменогорск қўрғошин-рух комбинатида ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг Марказий сайлов комиссияси составига номзод кўрсатишга бағишланган умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, посадкачи-катодчилар бригадири А. Е. Калиевни комиссия составига кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Самарқанд область Нарпай районидаги Охунбобоев номли колхозда бўлиб ўтган йиғилишда шу колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони З. Норқулова Марказий сайлов комиссияси составига якдиллик билан тавсия этилди.

Таллинда Эстония матлубот жамиятлари республика союзи правлениесининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Шу мажлисда Эстония матлубот жамиятлари республика союзи правлениесининг раиси В. И. Вайно Марказий сайлов комиссияси составига номзод қилиб кўрсатилди.

Молдавия Давлат опера ва балет театрининг коллективи ўз мажлисида Марказий сайлов комиссияси составига вакил кўрсатиш тўғрисидаги масалани қараб чиқди. Бу ерда Молдавия ССР халқ артисти партиясиз М. Л. Бишу номзоди кўрсатилди. (ТАСС).

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ

КИМ НАСЛГА ҚАНЧА ҚЎЗИ ҚОЛДИРДИ?

Нуриман ГУЛАҚАНОВ,
Ғиждувон районидаги Калинин номли совхоз бош чўпони.

ҲАР 100 БОШ СОВЛИҚДАН 200 ТАДАН ҚЎЗИ ОЛИБ, 119 ТАСИНИ НАСЛГА ҚОЛДИРДИ.

◆ ◆

Абдуллабой СОБИРОВ,
Конимех районидаги «Конимех» совхози бош чўпони.

ҲАР 100 БОШ СОВЛИҚДАН 184 ТАДАН ҚЎЗИ ОЛИБ, 113 ТАСИНИ НАСЛГА ҚОЛДИРДИ.

◆ ◆

Султон БОЙБОСАРОВ,
Фориш районидаги «Қизилқум» совхози бош чўпони.

ҲАР 100 БОШ СОВЛИҚДАН 150 ТАДАН ҚЎЗИ ОЛИБ, 110 ТАСИНИ НАСЛГА ҚОЛДИРДИ.

◆ ◆

Тулебой ЯРАШЕВ,
Конимех районидаги «Конимех» совхози 1-фермаси бошқарувчиси.

ҲАР 100 БОШ СОВЛИҚДАН 158 ТАДАН ҚЎЗИ ОЛИБ, 100,2 ТАСИНИ НАСЛГА ҚОЛДИРДИ.

◆ ◆

Назар ТОЛИБОВ,
Ғузор районидаги «Ғузор» наслчилик заводининг 1-ферма бошқарувчиси.

ҲАР 100 БОШ СОВЛИҚДАН 130 ТАДАН ҚЎЗИ ОЛИБ, 120 ТАСИНИ НАСЛГА ҚОЛДИРДИ.

◆ ◆

Чала РАҲИМОВ,
Шу совхознинг бош чўпони.

ҲАР 100 БОШ СОВЛИҚДАН 130 ТАДАН ҚЎЗИ ОЛИБ, 125 ТАСИНИ НАСЛГА ҚОЛДИРДИ.

НАРПАЙ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ НОМЗОДИ

Мамлакат давлат ҳокимияти олий органига ўтказиладиган сайловга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Меҳнаткашларнинг коллективлари ва жамоат ташкилотлари СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига ўз вакилларини кўрсатмоқдалар.

23 март куни Самарқанд область Нарпай районидаги Охунбобоев номли колхозда сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилиш иштирокчилари бригадир С. Раимқуловнинг шу колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зулайхо Норқуловани комиссия составига тавсия этиш тўғрисидаги таклифини маъқуллаб кутиб олдилар.

Йиғилиш Зулайхо Норқуловани СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилди. (ЎзТАГ).

ДАЛАЛАРНИ КЕЗГАНДА...

ҚЎШМА РЕЙД

Назар Мейлиқулов — олий маълумотли агроном-бригадир. Илғор тажриба ва фан ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиб, йил сайин пахтадан юқори ҳосил етиштириб келяпти. Бултур 58 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 56 центнердан пахта топширди. Бу йилги марраси — 60 центнердан. Далада шунга яраша иш қилинмоқда. Экин майдонлари яхшилаб ҳайдалган, текисланган, талабига қараб ўғитланган. Трактор ва сеялкалар шай қилиб қўйилган. Бригадада ҳадемай ерга барака уруғи қадалади.

Биргина Назар Мейлиқулов бригадасидагина эмас, Ғузор районидаги Карл Маркс номли колхознинг барча бригадаларида чигит экиш кампаниясига ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрилди. Шу райондаги Ленин номли, Қарши районидаги «Пахтакор», Чироқчи районидаги «Қизил юлдуз», Шаҳрисабз районидаги «Қизил юлдуз», Ленин номли, Қамаши районидаги Ленин номли колхозлар, «Партия XX съезди», «Косон» совхозлари ва бир қатор бошқа илғор хўжаликлар ҳам ремонт қилинган трактор ва сеялкаларни яна бир бор кўздан кечирдилар, суғориш тармоқларини тартибга келтирдилар, уруғлик чигитни ташиб олиб, махсус жойларда сақламоқдалар. Хуллас, областнинг пешқадам колхоз ва совхозлари баҳорги экиш мавсумини бекаму кўст кутиб олаётирлар.

Бироқ, айрим хўжаликларда хотиржамликка бўшашувчиликка йўл қўйилмоқда. Қашқадарё область қишлоқ хўжалик бошқармаси, совхозлар тресті ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси раҳбарлари «техникани юз процент ремонтдан чиқарганмиз», дейишади-ю, аслида жойлардаги аҳвол билан жиддий танишишмайди. Буни қуйидаги мисоллар исботлаб турибди:

Яккабоғ районидаги «Правда» колхозининг ремонт устахонаси ҳамда техника сақланадиган парки... Чопиқ тракторлари, сеялкалар, ер текислаш агрегатлари бетартиб ётибди, деталлари очилиб, сочилиб кетган. Одамлар нима қилишини билмай, тўп-тўп бўлиб ўтиришибди, ремонтчилар ўралашиб юрибди. Колхоз партия ташкилотининг секретари Аҳмад Ҳайдаров билан бош инженер Нарзулла Йўлдошев ҳам шу ерда. Ҳол аҳвол сўраймиз:

— Ишлар қалай, ремонтнинг мазаси йўққа ўхшайди-ку!

— Э, биродар, нимасини ҳам сўрайсиз! — дейди Нарзулла Йўлдошев нолиб, — ремонт тугалланди, деб маълумот берганмиз-у, лекин буёғи чатоқроқ...

Маълум бўлишича, ремонт қилинган 40 та трактор ва 34 сеялканинг кўпчилиги «хўжа кўрсин» учун қўлдан чиқарилган. Ҳанузгача 10 комплект аккумулятор, 18 та балон, 15 та сеялкага 1000 метрдан зиёдроқ «Шаг-15» занжирлари етишмайди. «СТХ-4» сеялкалари учун шланглар йўқ. Ваҳолонки, «Узсельхозтехника» район бирлашмасига (бошқарувчиси ўртоқ И. Файзиев) ана шундай шланглардан 40 таси берилган. Аммо, бу зарур қисмлар негадир омборда сақланяпти.

Яна бир нарса кишини ажаблантиради. Чироқчи районидаги хўжаликлар чопиқ тракторлари ва пахта териш машиналарини Яккабоғ районига, яккабоғликлар эса, ҳайдов тракторлари билан ғалла ўриш комбайнларини Чироқчи районига олиб бориб ремонт қилишаркан. Баъзи хўжаликларнинг техникаси уёқдан-буёққа қатнаш учун эллик-олтмиш километр ва ундан ҳам кўпроқ йўл босиб ўтишади. «Ремонт қилинган» тракторларнинг ярим йўлда қолиб кетган вақтлари ҳам кўп бўлган дейишади.

Кўпгина колхоз ва совхозларда экин майдонлари қўл кучи билан текисланмоқда. Область ташкилотлари буни ер текислаш агрегатлари етишмаслиги билан изоҳлашади. Лекин, Бухоро областидан 80 та ер текислагич олиб келишни тезлаштириш чоралари кўрилмаётир. Одамларнинг қўл меҳнатини енгиллаштириш, ишни бир неча баравар жадаллаштириш эътибордан четда қолаётганлиги каби ҳоллар билан сира келишиб бўлмайди.

Қашқадарёда бу йил ҳаво анча қуруқ келди. Қарши, Косон ва Ғузор районларида ерларни албатта суғориш зарур. Бунинг учун сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш талаб этилади. Афсуски, шундай қилинмаётир. Чигит экиш мавсуми яқинлашиб қолганига қарамай ҳали кўпгина хўжаликларда суғоришга киришилгани йўқ. «Қашқадарё» совхози, Қарши районидаги «Ленинизм», Косон районидаги Ульянов номли колхоз, «Москва» совхози ва бошқа қатор хўжаликларнинг раҳбарлари «Бу йил ҳам бултургидек сув сероб бўлади», деган кайфиятга берилиб, ерда кўпроқ нам тўплаш тўғрисида ўйламай қўйдилар. «Косон» совхозини сув билан таъминлаши лозим бўлган гидроузел қурилиши «цемент етишмайди», деган баҳона билан тўхтаб қолди.

Чимқўрғон, Пачкамар, Қамаши сув омборларига етарли миқдорда сув тўпланмаган. Демак, сувдан жуда эҳтиётлик билан фойдаланиш ҳар қачонгидан ҳам муҳим. Бунинг учун эса каналларни бетонлаштириш керак.

Аммо Қашқадарёда 200 километр ўрнига энди 40 километрли каналларга бетон ётқизилди. Сув тармоқларини бетонлаштириш эвазига биргина Косон ва Қарши районларида ҳар йили 7 миллион кубометр сувни тежаб қолиш мумкин. Буни мазкур районларнинг сув хўжалиги раҳбарлари яхши билишади. Лекин, улар негадир бетонлаштириш ишига эътибор беришмайди. Косонда «Гаданг», 1- ва 2-«Бўлмас» каналларини бетонлаштириш ҳаддан ташқари чўзиб юборилияпти. Сув иншоотлари қурилишини тезлаштириш ва мавжудларини тартибга келтириш борасида «Қашқадарё» суғориш системаси қурилиш-монтаж бошқармаси (бошлиғи ўртоқ А. Пардаев) ҳам дуруст фаолият кўрсатмаётир. «Москва» совхозида гидроузел қурилиши ишлари энди 10 процент бажарилганлиги сўзимизнинг далили бўла олади.

Қайси хўжалик раҳбари билан суҳбатлашманг, маҳаллий ва минерал ўғитларнинг қадр-қиммати, самарадорлиги ҳақида илиқ гапларни эшитиб, хурсанд бўласиз. Ҳа, чиндан ҳам илғор хўжаликларда ўғитлар яхши сақланмоқда, улардан мақсадга мувофиқ равишда фойдаланилмоқда. Бироқ, ҳамма жойда ҳам ўғитларга ана шундай муносабатда бўлинмаётир.

Чироқчи районидаги Охунбобоев номли колхозда, Файзулла Хўжаев номли, Қамаши районидаги «Фарғона» совхозларида минерал ўғитлар очиқ ҳавода сочилиб ётибди. Ўртоқ Э. Нурматов директорлик қилаётган Файзулла Хўжаев номли совхозда ҳатто ўғит сақлайдиган омборлар йўқ. Баъзи бўлим ва бригадаларда икки-уч йиллик суперфосфат тупроққа қоришиб кетган, фойдалилик хусусиятини йўқотиб юборган.

«Фарғона» совхози (директори С. Шоймардонов) қўшни хўжаликларга нисбатан гектар бошига 10-15 центнердан кам ҳосил олмоқда. Бу хўжаликнинг кўрсаткичлари Қамаши районининг ўртача даражасидан ҳам анча паст. Бунга минерал ўғитлардан оқилона фойдаланилмаётганлиги сабаб бўлмоқда. Шунга қарамасдан, ўғитлар кўплаб нобуд қилинмоқда, суперфосфат эса очиқ майдонда қолиб кетган.

Бундай фактларни бошқа жойларда ҳам учратиш мумкин.

Қашқадарёликлар бу йил мамлакатга 270 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилишган. Бунинг учун область хўжаликларида барча имкониятлар мавжуд. Ҳамма гап ана шу имкониятлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш ва чигит экишга пухта тайёргарлик кўриб, бу муҳим кампанияни агротехника жиҳатидан энг қулай ҳамда қисқа муддатларда ўтказишда қолган.

«Совет Ўзбекистони» газетаси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ҳамда телевидение давлат комитетининг рейд бригадаси:

Ҳ. САИДАЛИЕВ,
С. ҚОДИРОВ,
П. ГАДОЕВ.

ТАНҚИДНИНГ ТАЪСИРИ

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИДАН

Самарқанд область партия комитетининг пленумида «Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь (1969 йил) Пленуми талаблари асосида танқид ва ўз-ўзини танқидни янада кучайтириш ҳамда кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш тўғрисида» обкомнинг биринчи секретари С. Н. Усмонов доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар область, шаҳар ва район партия комитетлари танқиднинг таъсир кучини ошириш учун нималар қилаётганлигини атрофлича ва батафсил таҳлил қилдилар.

Пайариқ районида бундан бир неча йил аввал бошланғич партия ташкилотлари ажойиб бир ташаббус бошлаган эдилар. Бошланғич партия ташкилотларида ҳар бир партия йиғилиши, колхозчиларнинг умумий йиғилишида айтилган танқидий фикр-мулоҳазалар алоҳида бир журналга қайд қилиб борилади.

Бундай тажриба яхши натижа бераётир. Чунончи, 1965 йилда Пайариқ район партия комитетига 1450 та ариза ва шикоят тушган бўлса, ўтган йили бор-йўғи 45 та шикоят ва ариза тушган, холос.

Пленумда шу нарса алоҳида таъкидландики, Самарқанд, Хатирчи, Ургут ва Нарпай районларида шикоят ва аризалар сони ҳали камаймаган. Мана бир мисол. Область партия комитетига «Чайка» уй-жой кооперативи пайчиларидан шикоят тушган. Текшириш шуни кўрсатдики, агарда 150-қурилиш тресги раҳбарлари ва Самарқанд шаҳар ижроия комитети кооператив аъзоларининг талабига сезгирлик билан муносабатда бўлганида бундай шикоятга ўрин ҳам қолмас эди.

Айрим партия ташкилотлари қуйидан бўладиган — оддий коммунистлар, ишчилар ва колхозчиларнинг танқидий фикр-мулоҳазаларига етарлича эътибор бермай, фақат юқоридан бўладиган танқиднигина тан олишади. Бу ҳол партия ҳаётининг нормаларини қўпол бузилишига олиб келади. Айтилаётган фикр умумий ишга ижобий таъсир кўрсатадиган бўлса, мавжуд нуқсонларни бартараф этилишига ёрдам берадиган бўлса, уни ўз вақтида қўллаб-қувватламоқ лозим. Лекин негадир Каттақўрғон район партия комитетида бу муҳим қоидани унутиб қўйишди. Райкомда «Каттақўрғон» совхози директори Р. Рустамовнинг камчиликлари кўрсатилдию, лекин унга жиддийроқ бир чора кўрилмади. Унинг хатти-ҳаракати совхоз бошланғич партия ташкилотида муҳокама қилинмади. Партком секретари К. Маҳкамов эса бу масалада принципиаллик кўрсата олмади. Иш шунга бориб етдики, хўжалик ишлари барбод қилингандан кейингина район партия комитети Р. Рустамовни лавозимидан четлаштиришга мажбур бўлди.

Пастдарғом районидаги «Улус» совхози коммунистлари хўжаликнинг қолоқлигига бошқачароқ ёндошдилар. Бу ерда кейинги икки йил ичида 96 коммунист ишдаги мавжуд камчиликларни жиддий танқид қилганлар. Жумладан, уларнинг 51 таси хўжалик раҳбарлари йўл қўяётган камчиликларни рўй-рост кўрсатиб беришган. Совхоз раҳбарлари танқидий фикрлардан тегишли хулоса чиқариб олдилар. Хўжалик экономикаси мустаҳкамланиб, қолоқликка барҳам берилди.

Баъзан шундай ҳам бўлади; бирон кишини камчилиги учун танқид қилишса, у ўз камчиликларини бартараф қилиш, ўз дўстининг фикр-мулоҳазасини сабрбардош билан тинглаб, таҳлил қилиш ўрнига жиззакилик қилади. Ҳатто у билан салом-аликни ҳам узиб қўяди. Самарқанддаги «Ўроқ ва болға» консерва заводида худди шундай ҳол содир бўлган. Бу ерда КПСС аъзоси М. Чиркова 24 йилдан бери узлуксиз ишлайди. У тажрибали мутахассис, ҳамкасблари ўртасида катта обрў қозонган. Шунинг учун ҳам уни халқ контроли группасининг раислигига сайлашган. Лекин у хизмат тақозоси билан микробиолог Попковни танқид қилди. Шуни айтиш керакки, Чиркова унинг қўл остида ишларди. Шундан сўнг Попков жиззакилик қилиб, Чиркова билан ишламайман деб икки оёғини бир этикка тиқиб олди. Буёғи нима бўлди денг? Завод директори Х. Зияев, партия комитетининг секретари Н. Калач ва завод касаба союз комитетининг раиси И. Турсунованинг розилиги билан Чиркова эгаллаб турган лавозим «қисқартирилди». Бу лавозимга «гапга кўнадиган» бошқа ходим олинди. Область касаба союз комитетида ва шаҳар халқ контроли комитетида эса Чиркова ёрдам сўраб мурожаат қилган шахслар уни ҳимоя қилишмади. Фақат обкомнинг аралашуви билан Чиркова ўзининг аввалги ишига қўйилди.

Иштихон район партия комитетининг биринчи секретари М. Жўраев пленумда колхоз ва совхозларда кадрларни иқтисодий таҳлил қилишга ўргатиш бўйича қилинган катта ишларни область иқтисодий совети ва обкомнинг қишлоқ хўжалик бўлими сусткашлик билан умумлаштираётганлиги учун обкомнинг айрим ходимлари шаънига жиддий танқидий фикрлар айтди.

Оғизда танқид тарафдори бўлган, амалда эса унга бепарволик билан қараётган айрим раҳбарлар ҳақида Нарпай район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Хўжақулов шундай деди:

— Райкомнинг бирорта пленуми ёки район Советининг биронта сессияси йўқки, область алоқа бошқармаси ва унинг бошлиғи Х. Тулаев шаънига танқид бўлмаган бўлсин. Буни обкомда ҳам, Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигида ҳам билишади. Лекин унга нисбатан бирон-бир жиддий чора кўрилаётгани йўқ.

Самарқанд область партия комитети юқорида муҳокама қилинган масала юзасидан конкрет қарор қабул қилиб, танқид ва ўз-ўзини танқидни янада кучайтириш ҳамда топширилган иш учун кадрлар масъулиятини ошириш лозимлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Пленум «КПСС Марказий Комитетининг «Ярославль шаҳар партия ташкилотида партия йиғилишларини ўтказиш практикаси тўғрисида»ги қарори ва область партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисидаги масалани ҳам муҳокама қилди. Бу ҳақда обкомнинг иккинчи секретари И. К. Титков доклад қилди.

ФРАНЦИЯ МИНИСТРИ — ТОШКЕНТ МЕҲМОНИ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Франция саноат ва фан ривожи министри Франсуа-Ксавье Ортоли 24 мартда Ўзбекистон пойтахтига келди.

Тошкент аэропортида меҳмонни Ўзбекистон ССР енгил саноат министри Ф. Хўжаев, республика Фанлар академиясининг вице-президенти И. М. Мўминов, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ў. А. Рустамов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Франция министри Ўзбекистон саноат корхоналари ва илмий ташкилотларининг иши билан танишади, Тошкент, Бухоро, Самарқанднинг диққатга сазовор жойларини бориб кўради. (ЎзТАГ).

Фотолавҳалар

Иқболхон Абдуллаева Наманганадаги 2-тикув фабрикаси экспериментал цехида тўрт йилдан буён ишлайди. Фабриканинг пешқадам бичувчиси материалларни тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига ҳар ойда 50-60 метр материални иқтисод қилиб қолмоқда.

Ш. Осмонов фотоси.

Тошкентдаги галантерея фабрикаси ёз мавсумига сумкаларнинг янги моделларини тайёрламоқда. Суратда: фабрика модельерлари Е. Копьева ва М. Праваторова.

Шу кунларда Чорвоқ ГЭСининг электр станция биноси қурилишида арматура ишлари амалга оширилапти.

И. Глауберзон фотолари.

ИТТИФОҚ СОВЕТИ ВА МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ САЙЛОВ ОКРУГЛАРИНИНГ ТУЗИЛИШИ

(Боши биринчи бетда).

614. **Самарқанд шаҳар сайлов округи** (маркази — Самарқанд шаҳри). Самарқанд шаҳри, Суперфосфат, Хишров поселкалари ва Пастдарғом райони.

615. **Самарқанд қишлоқ сайлов округи** (маркази — Самарқанд шаҳри). Оқдарё, Иштихон, Самарқанд ва Ургут районлари.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

616. **Денов сайлов округи** (маркази — Денов шаҳри). Денов шаҳри ва Денов, Сариосиё ҳамда Шўрчи районлари.

617. **Термиз сайлов округи** (маркази — Термиз шаҳри). Термиз шаҳри, Паттакесар, Термиз станцияси поселкалари ва Бойсун, Гагарин, Жарқўрғон, Термиз ва Шеробод районлари.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

618. **Гулистон сайлов округи** (маркази — Гулистон шаҳри). Гулистон шаҳри ва Гулистон, Жеттисой, Киров, Пахтаорол ҳамда Сирдарё районлари.

619. **Янгиер сайлов округи** (маркази — Янгиер шаҳри). Жиззах, Янгиер шаҳарлари, Ховос поселкаси ва Боёвут, Жиззах, Зомин, Ильич, Мирзачўл, Пахтакор, Фориш ва Янгиер районлари.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

620. **Тошкент — Ленин сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент шаҳрининг Ленин, Сергели ва Фрунзе районлари.

621. **Тошкент — Киров сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент шаҳрининг Киров, Куйбишев ва Ҳамза районлари.

622. **Тошкент — Октябрь сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент шаҳрининг Октябрь райони.

623. **Тошкент — Чилонзор сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент шаҳрининг Чилонзор райони.

624. **Ангрен сайлов округи** (маркази — Ангрен шаҳри). Ангрен, Янгиобод шаҳарлари, Красногорск, Чиғириқ поселкалари ва Ўрта Чирчиқ райони.

625. **Бўка сайлов округи** (маркази — Бўка поселкаси). Олмалиқ, Оҳангарон шаҳарлари, Бекобод шаҳри, Бекобод ҳамда Бўка районлари.

626. **Калинин сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Калинин ва Юқори Чирчиқ районлари.

627. **Чирчиқ сайлов округи** (маркази — Чирчиқ шаҳри). Чирчиқ шаҳри ва Бўстонлиқ ҳамда Оржоникидзе районлари.

628. **Янгийўл сайлов округи** (маркази — Янгийўл шаҳри). Янгийўл шаҳри ва Оққўрғон ҳамда Янгийўл районлари.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

629. **Қўқон сайлов округи** (маркази — Қўқон шаҳри). Қўқон шаҳри ва Киров ҳамда Ўзбекистон районлари.

630. **Ленинград сайлов округи** (маркази — Янгиқўрғон қишлоғи). Бағдод, Ленинград ва Риштон районлари.

631. **Марғилон сайлов округи** (маркази — Марғилон шаҳри). Марғилон шаҳри, Горчаково станцияси поселкаси ва Олтиариқ ҳамда Охунбобоев районлари.

632. **Фарғона сайлов округи** (маркази — Фарғона шаҳри). Қувасой, Фарғона шаҳарлари, Киргили поселкаси ва Қува ҳамда Фарғона районлари.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

633. **Урганч сайлов округи** (маркази — Урганч шаҳри). Урганч шаҳри ва Гурлан, Урганч ҳамда Шовот районлари.

634. **Хива сайлов округи** (маркази — Хива шаҳри). Хива шаҳри ва Қўшкўпир, Ҳазорасп, Хива ҳамда Янгиариқ районлари.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

635. **Нукус сайлов округи** (маркази — Нукус шаҳри). Нукус шаҳри, Қоратов, Қизкетген, Пристань поселкалари ва Кегайли, Қўнғирот, Мўйноқ, Нукус, Тахтакўпир ҳамда Чимбой районлари.

636. **Тўрткўл сайлов округи** (маркази — Тўрткўл шаҳри). Беруний, Хўжайли, Тахиатош шаҳарлари ва Водник поселкаси, Амударё, Беруний, Тўрткўл, Хўжайли ва Шуманай районлари.

СССР Конституциясининг 35-моддаси ва «СССР Олий Советига сайлов тўғрисида Низом»нинг 25 ва 26-моддаларига мувофиқ, СССР Олий Совети Президиуми 1970 йил 24 март фармони билан **Миллатлар Советига** сайлов ўтказувчи 750 та сайлов округини, шу жумладан, **Ўзбекистон ССР** бўйича қуйидаги сайлов округларини тузди:

97. **Андижон сайлов округи** (маркази — Андижон шаҳри). Андижон шаҳри ва Андижон областининг Андижон ҳамда Москва районлари.

98. **Ленин сайлов округи** (маркази — Ленинск шаҳри). Ленинск шаҳри ва Андижон областининг Қўрғонтепа, Ленин ҳамда Хўжаобод районлари.

99. **Избоскан сайлов округи** (маркази — Пойтуқ қишлоғи). Андижон областининг Балиқчи, Бўз ва Избоскан районлари.

100. **Бухоро шаҳар сайлов округи** (маркази — Бухоро шаҳри). Бухоро, Когон, Навоий шаҳарлари, Зарафшон, Учқудуқ поселкалари ва Бухоро областининг Когон, Қоракўл, Ромитан, Свердлов ҳамда Томди районлари.

101. **Бухоро қишлоқ сайлов округи** (маркази — Бухоро шаҳри). Бухоро областининг Бухоро, Вобкент, Ғиждувон, Конимех, Навоий ва Шофиркон районлари.

102. **Қарши сайлов округи** (маркази — Қарши шаҳри). Қарши шаҳри ва Қашқадарё областининг Ғузор, Қарши ва Косон районлари.

103. **Шаҳрисабз сайлов округи** (маркази — Шаҳрисабз шаҳри). Шаҳрисабз шаҳри, Октябрь поселкаси ва Қашқадарё областининг Қамаши, Китоб, Чироқчи, Шаҳрисабз ва Яккабоғ районлари.

104. **Наманган сайлов округи** (маркази — Наманган шаҳри). Наманган, Чуст шаҳарлари ва Наманган областининг Задарё, Наманган, Поп ва Чуст районлари.

105. **Чортоқ сайлов округи** (маркази — Чортоқ қишлоғи). Наманган областининг Уйчи, Учқўрғон ва Янгиқўрғон районлари.

106. **Булунғур сайлов округи** (маркази — Красногвардейск поселкаси). Самарқанд областининг Булунғур, Ғаллаорол, Нурота ва Пайариқ районлари.

107. **Каттақўрғон сайлов округи** (маркази — Каттақўрғон шаҳри). Каттақўрғон шаҳри, Ингичка поселкаси ва Самарқанд областининг Каттақўрғон, Нарпай ва Хатирчи районлари.

108. **Самарқанд шаҳар сайлов округи** (маркази — Самарқанд шаҳри). Самарқанд шаҳри, Суперфосфат, Хишров поселкалари ва Самарқанд областининг Пастдарғом райони.

109. **Самарқанд қишлоқ сайлов округи** (маркази — Самарқанд шаҳри). Самарқанд областининг Оқдарё, Иштихон, Самарқанд ва Ургут районлари.

110. **Денов сайлов округи** (маркази — Денов шаҳри). Денов шаҳри ва Сурхондарё областининг Денов, Сариосиё ҳамда Шўрчи районлари.

111. **Термиз сайлов округи** (маркази — Термиз шаҳри). Термиз шаҳри, Паттакесар, Термиз станцияси поселкалари ва Сурхондарё областининг Бойсун, Гагарин, Жарқўрғон, Термиз ҳамда Шеробод районлари.

112. **Гулистон сайлов округи** (маркази — Гулистон шаҳри). Гулистон шаҳри ва Сирдарё областининг Гулистон, Жеттисой, Киров, Пахтаорол ҳамда Сирдарё районлари.

113. **Янгиер сайлов округи** (маркази — Янгиер шаҳри). Жиззах, Янгиер шаҳарлари, Ховос поселкаси ва Сирдарё областининг Боёвут, Жиззах, Зомин, Ильич, Мирзачўл, Пахтакор, Фориш ҳамда Янгиер районлари.

114. **Тошкент — Ленин сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент шаҳрининг Ленин, Куйбишев ва Ҳамза районлари.

115. **Тошкент — Чилонзор сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент шаҳрининг Сергели, Фрунзе ва Чилонзор районлари.

116. **Тошкент — Октябрь сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент шаҳрининг Киров ва Октябрь районлари.

117. **Ангрен сайлов округи** (маркази — Ангрен шаҳри). Ангрен, Янгиобод шаҳарлари, Красногорск, Чиғириқ поселкалари ҳамда Тошкент областининг Ўрта Чирчиқ райони.

118. **Бўка сайлов округи** (маркази — Бўка поселкаси). Олмалиқ, Оҳангарон, Бекобод шаҳарлари ва Тошкент областининг Бекобод ҳамда Бўка районлари.

119. **Калинин сайлов округи** (маркази — Тошкент шаҳри). Тошкент областининг Калинин ва Юқори Чирчиқ районлари.

120. **Чирчиқ сайлов округи** (маркази — Чирчиқ шаҳри). Чирчиқ шаҳри ва Тошкент областининг Бўстонлиқ ҳамда Оржоникидзе районлари.

121. **Янгийўл сайлов округи** (маркази — Янгийўл шаҳри). Янгийўл шаҳри ва Тошкент областининг Оққўрғон ҳамда Янгийўл районлари.

122. **Қўқон сайлов округи** (маркази — Қўқон шаҳри). Қўқон шаҳри ва Фарғона областининг Киров ҳамда Ўзбекистон районлари.

123. **Ленинград сайлов округи** (маркази — Янгиқўрғон қишлоғи). Фарғона областининг Бағдод, Ленинград ва Риштон районлари.

124. **Марғилон сайлов округи** (маркази — Марғилон шаҳри). Марғилон шаҳри, Горчаково станцияси поселкаси ва Фарғона областининг Олтиариқ ҳамда Охунбобоев районлари.

125. **Фарғона сайлов округи** (маркази — Фарғона шаҳри). Қувасой, Фарғона шаҳарлари, Киргили поселкаси ва Фарғона областининг Қува ҳамда Фарғона районлари.

126. **Урганч сайлов округи** (маркази — Урганч шаҳри). Урганч шаҳри ва Хоразм областининг Гурлан, Урганч ҳамда Шовот районлари.

127. **Хива сайлов округи** (маркази — Хива шаҳри). Хива шаҳри ва Хоразм областининг Қўшкўпир, Ҳазорасп, Хива ҳамда Янгиариқ районлари.

128. **Нукус сайлов округи** (маркази — Нукус шаҳри). Қорақалпоғистон АССР.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

558. **Амударё сайлов округи** (маркази — Манғит поселкаси). Амударё райони.

559. **Беруний сайлов округи** (маркази — Беруний шаҳри). Беруний шаҳри ва Беруний райони.

560. **Кегайли сайлов округи** (маркази — Кегайли овули). Кегайли ва Нукус районлари.

561. **Қўнғирот сайлов округи** (маркази — Қўнғирот шаҳри). Қўнғирот райони.

562. **Мўйноқ сайлов округи** (маркази — Мўйноқ шаҳри). Мўйноқ райони.

563. **Нукус сайлов округи** (маркази — Нукус шаҳри). Нукус шаҳри, Қоратов, Қизкетген ва Пристань поселкалари.

564. **Тахтакўпир сайлов округи** (маркази — Тахтакўпир овули). Тахтакўпир райони.

565. **Тўрткўл сайлов округи** (маркази — Тўрткўл шаҳри). Тўрткўл райони.

566. **Хўжайли шаҳар сайлов округи** (маркази — Хўжайли шаҳри). Хўжайли, Тахиатош шаҳарлари ва Водник поселкаси.

567. **Хўжайли сайлов округи** (маркази — Шуманай овули). Хўжайли ва Шуманай районлари.

568. **Чимбой сайлов округи** (маркази — Чимбой шаҳри). Чимбой райони.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

23 мартда Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларининг қўшма мажлиси бўлди.

Комиссиялар СССР саноат қурилиши министри А. М. Токарев ва СССР озиқ-овқат саноати министри В. П. Ленннинг шу министрликларга қарашли корхоналар ва ташкилотларда меҳнат ҳақидаги қонунларга қандай риоя қилинаётганлиги тўғрисидаги ахборотларини муҳокама қилдилар.

Мажлисда қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларнинг аъзолари Г. М. Аулов, И. Е. Поляков, А. С. Клепов, И. С. Грушецкий, СССР Олий судининг раиси А. Ф. Горкин, СССР Бош прокурорининг ўринбосари Н. В. Жогин ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Муҳокама ана шу министрликларга қарашли корхона ва ташкилотларда меҳнат тўғрисидаги қонунларга асосан риоя қилинаётганлигини, кейинги вақтларда меҳнат тўғрисидаги қонунларнинг бузилиши камайганлигини кўрсатди. Меҳнат шароитини яхшилаш ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш ва механизациялаш, шунингдек ходимларнинг уй-жой ва маданий-маиший шароитларини яхшилаш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар натижасида меҳнат интизоми мустаҳкамланди, иш вақтининг беҳуда сарфланиши қисқарди.

Аммо айрим ҳолларда ходимларни ишдан бўшатиш ва бошқа ишга кўчириш вақтида ҳамда бошқа баъзи масалаларда қонунларнинг бузилишига йўл қўйилмоқда. Меҳнат интизомини бузиш, прогул қилиш ва бекор туриш, кадрларнинг қўнимсизлиги каби ҳоллар учраб туради. Хусусан ёш ишчилар ўртасида тарбия иши суст олиб борилмоқда. Бир қанча корхона ва ташкилотларда меҳнат дафтарчалари нотўғри ва пала-партиш расмийлаштирилаётганлиги, уларни сақлаш тартиби бузилаётганлиги ҳам таъкидлаб ўтилди.

Комиссиялар СССР Саноат қурилиши министрлигига ва СССР Озиқ-овқат саноати министрлигига кўрсатилган камчиликларни бартараф қилишни ва министрликларнинг корхоналари ҳамда ташкилотларида меҳнат тўғрисидаги қонунларга қаттиқ риоя қилинишини таъминлашни тавсия этдилар.

Қонун лойиҳаларини тайёрловчи комиссиялар депутат В. И. Прохоровнинг ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг меҳнат тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси устида қандай иш олиб борилаётганлиги ҳақидаги ахборотини ва депутат А. М. Школьниковнинг ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий жавобгарлик ҳақидаги қонун асослари лойиҳаси қандай тайёрланаётганлиги ҳақидаги ахборотини ҳам тингладилар. Комиссиялар бу масалалар юзасидан қарорлар қабул қилди.

Мажлис Иттифоқ Совети қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиясининг раиси М. С. Соломенцев ва Миллатлар Совети қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиясининг раиси Р. Нишонов раислигида ўтди.

Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларнинг мажлисида Монголия Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали раиси Д. Ц. Эвэгмид бошчилигидаги Буюк Халқ Хурали делегациясининг аъзолари ҳозир бўлдилар.

ТОҒДАГИ „МУЗЕЙ“

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

Ўрта Осиё ер юзининг энг қўҳна маданий ўлкаларидан бири бўлиб, қадимий археологик ёдгорликларга жуда бойдир. Бу археологик ёдгорликлар орасида тоғлардаги қоя тошларига узоқ ўтмишда яшаган аждодларимиз ўйиб ишлаган турли суратлар алоҳида ўринни эгаллайди. Қоя тош суратлари Ўрта Осиёнинг, шунингдек, республикамизнинг тоғли районларида жуда кенг тарқалган. Шундай бўлишига қарамай, археологияда бу соҳага жуда кам эътибор берилган, деярли ўрганилмаган деб ҳисоблаш мумкин. Қоя тош суратлар Коржонтов ва Угомда, Псков ва Сандалишда, Чотқол ва Қурамада, Оҳангарон ва Фарғона водийсининг тоғли районларида, Тянь-Шань ва Помирнинг қорли чўққилари яқинида, Олой ва Олой орқасида, Нурота ва Молгузарда, Зарафшон ва Туркистонда, Зирабулоқ ва Оқтоғда, Бойсун тоғларининг ораларида учраб туради.

Бухоро область Навоий шаҳри яқинидаги Қоратоғнинг жанубий ёнбағридаги Сармишсой дарасидан ҳам ана шундай суратлар топилди. 1958 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих ва археология институтининг илмий ходими Ҳ. Муҳамедов бу хайрли ишга қўл урди ва топилмаларни кенг жамоатчиликка маълум қилди. Шундан кейинги йилларда мазкур илмий тадқиқот муассасасининг Моҳандарё археология отряди ана шу ёдгорликларни ўрганиш мақсадида Сармишсой ва Қоронғиунгурсой дараларига экспедиция уюштирди. Қоялардаги суратларнинг бир қисми калькага кўчирилди ва фотосурати олинди. Шу билан бирга отряд даранинг юқори қисмларидан ҳали ҳеч кимга маълум бўлмаган қадимий суратларни ҳам аниқлади.

1969 йилнинг июнь, июль ва август ойларида академик Я. Ғуломов раҳбарлигида Қоратоғ қояларидаги суратларни ўрганувчи махсус отряд ҳам қизғин иш олиб борди. Отряд 6-7 километр масофани ўз ичига олган райондаги расмларни кўздан кечириб, уларнинг умумий сони 5000 мингга яқин эканлигини аниқлади.

Сармишсой дараси ўзининг хушманзара табиати, зилол суви ва соф ҳавоси билан кишиларни мафтун этади. Сой бўйлаб юқорига кўтарилган сари, кўз ўнгингизда янги-янги гўзал манзаралар намоён бўлади. Тор дара, кўкка қад кўтарган азамат қояларни айтмайсизми. Улар бир неча минг йиллар давомида қуёш нурининг кучли таъсири остида қорайиб кетган. Ана шу қояларнинг силлиқ сиртида қачонлардир бизга номаълум бўлган рассомларнинг маҳорат ва санъаткорлик билан ўйиб ишлаган нафис, жозибадор расмлари бор. Бу суратларнинг аксарияти Лойлик қишлоғи харобасидан Вошқулоққача бўлган 2,5-3 километр масофада, шунингдек, сойнинг ҳар икки бетидаги қояларида жуда кўп тарқалган. Қоялардаги тасвирлар ўзининг бой мазмуни, хилма-хиллиги, нозиклиги ва жозибадорлиги билан бутун дунёга машҳур бўлган Саймоли Тош ва Аравон, Зараутсой ва Қобистон, Оглахти ва Катта Бояр, Ангара ва Лена бўйи, Оқ денгиз ва Онега кўли қирғоқлари, Тува ва Урал, Альтамира ва Сахрои Кабирдаги қоя тош суратлари билан хусн талашади. Булар ибтидоий, қадимги ва ўрта аср санъатининг ажойиб дурдоналаридир.

Бундан ташқари қояларда рақсга тушаётган қизларнинг, камондан ўқ бўшатаётган мерган йигитларнинг, отда кетаётган чавандознинг, олис йўлга отланган туя карвонларининг ва турли ҳайвонларнинг расмлари зўр маҳорат билан чизилган.

Сармишсой дарасидаги қоя тош суратлари мазмун жиҳатидан шунчалар ранг-баранг ва шунчалар бойки, узоқ ўтмишдан қолган бу қимматбаҳо ёдгорликни зангори осмон остидаги очиқ музей деб аташ мумкин.

Биз Сармишсойнинг чап қирғоғида сой сатҳидан 15-20 метр юқорида жойлашган баландлиги уч, эни икки метрдан зиёдроқ қоя олдида турибмиз. Қоянинг ойнадек силлиқ сирти кечки қуёш шуъласида тўқ жигарранг ва қорамтир рангда товланади.

Қояларнинг бирида 20 га яқин сурат бўлиб, бунда кишиларнинг кўплашиб ёввойи буқалар, тўнғиз ва бошқа ҳайвонларни овлаш манзараси тасвирланган. Маълумки, кишиликнинг илк босқичларида, айниқса, ишлаб чиқариш қуроллари тараққий этмаган бир вақтда йирик ва жуда кучли ёввойи ва йиртқич ҳайвонлар ибтидоий буқа, айиқ, йўлбарс, фил, мамонт ва бошқа ҳайвонларни бир ёки икки овчи овлай олмас эди. Шунинг учун ҳам бундай ҳайвонларни кўплашиб ов қилишган.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, қоя тошларга ишланган расмлар фақат Сармишсой дарасидагина бўлиб қолмай, балки Қоратоғнинг бошқа районларида ҳам тез-тез учраб туради.

Кузатишлар шуни кўрсатдики, Сармишсой ва Қоратоғдаги кўп сонли қоя тош суратлари ўзининг ишланиш услуби, мазмуни, катта-кичиклиги ҳамда тузилиши жиҳатидан бир-биридан тубдан фарқ қилар экан. Бу эса ўз навбатида расмларнинг бир даврда эмас, балки кишилик жамиятининг турли даврларида турли рассомлар томонидан ишланган, деган тахминни исботлашга ёрдам беради.

Дастлабки қиёсий таққослашлар, турли даврга оид суратлар ўртасидаги ўзаро ўхшашликлар ҳамда расмларнинг сақланиши, ишланиш услуби, техникаси, мазмуни ва тузилишига қараганда Сармишсой суратлари бронза даврига оид бўлса керак, деб фараз қилинмоқда. Бундан ташқари Сармишсой суратлари орасида кишилик жамияти тарихининг (жумладан, антик ва ўрта аср) кейинги даврларига мансуб бўлганлари ҳам йўқ эмас. Эҳтимол, Сармишсой ва Қоратоғнинг бошқа районларидаги суратлар орасидан тош даврида ишланган тасвирлар ҳам топилиб қолса ажаб эмас.

Ўз-ўзидан савол туғиладики, бу суратлар нима учун, қандай мақсадни кўзлаб ишланган? Бу соҳада илмий иш олиб борган совет ва чет эл мутахассисларининг айтишларига қараганда, табиат олдида ожиз бўлган ибтидоий кишилар тоғларни, дараларни, ғорларни, қуёш ва дарёларни, шунингдек, айрим ҳайвонларни муқаддас деб ҳисоблаганлар. Шунинг учун ҳам улар бу ҳайвонларнинг расмларини ишлаганлар, бу расмларга сиғинганлар ва айрим қабилавий маросимларни ўтказганлар.

Фикримизча, ибтидоий ва антик даврда Қоратоғ ва унинг атрофлари овчи, кўчманчи-чорвадор қабилаларининг муқаддас жойларидан бири бўлиб, бу ерда ҳар хил диний, қабилавий маросимлар, байрамлар ўтказилган. Эҳтимол, расмларнинг аксарияти шу байрамлар вақтида ишлангандир. Сармишсой дарасидаги кўпсонли суратлар фақат сеҳрли маънонигина билдириб қолмай, балки узоқ ўтмишда яшаган овчи ва кўчманчи чорвадор қабилаларининг кундалик турмуши билан боғлиқ бўлган ҳаётий ҳодиса ва воқеаларни ифода этгандир.

Сармишсой суратлари ўзининг мазмуни, ишланиш услуби, техникаси ва тузилиши жиҳатидан Қозоғистон, Кавказ, Сибирь, Марказий ва Ўрта Осиёнинг бошқа республикалари, шунингдек, Афғонистон ва бошқа жойлардаги қоя тош суратларига жуда ўхшаб кетади.

Бу нарса шундан далолат берадики, Ўрта Осиё халқлари қадим замондан бошлаб Қозоғистон, Жанубий Сибирь, Марказий Осиё ва бошқа қўшни қабилалар билан яқин маданий-тарихий алоқада бўлиб келган.

Археология этнография, антропология, лингвистика, фольклор ва ёзма манбалардаги мавжуд материаллар бу улкан территориядаги халқларнинг Ўрта Осиё қабилалари билан бевосита яқин алоқада бўлганлигини тасдиқламоқда.

Сармишсой суратлари яна шуниси билан қимматлики, уларда зоти аллақачонлар йўқолиб кетган ҳайвонларнинг суратлари ҳам ишланган. Бу эса ўлкамизнинг қадимги ҳайвонот дунёсини ўрганишда зоологларимизга катта имкониятлар очиб беради.

Ж. КАБИРОВ.

ТОШКЕНТ областининг хўжаликларида сабзавот маҳсулотлари етиштиришда полиэтилен плёнкаларидан фойдаланишга катта эътибор берилмоқда. Ҳозирги вақтда 643 гектар ерда бодринг, помидор ана шу усул билан ўстириляпти. Суратда: Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг даласи.

А. Абалян фотоси.

ЖЎШ ЛОЧИНИ

ЛАВҲА

... Жўш қишлоғи. Чор тарафи тоғ. Яйловлар бамисоли даврага солинган дастурхонга ўхшайди. Қўй-қўзилар ўйноқлаб юрибди. Чўпонлар сергак. Шундай бўлиши керак. Баҳорнинг бир кунида йилнинг тўрт фаслини кўриш мумкин бу ерда. Кеча шу кезда сел қуяётган экан, бугун қуёш олов пуркаяпти. Ким билсин, чўл ҳавоси тушдан кейин яна нима наъма кўрсатади. Унгирлар, жарларда тишини қайраб, лабини ялаб ётган қашқирлар кам дейсизми! Пайтини топса борми, поданинг чувини чиқариб кетади-я.

Масаланинг яна бир нозик томони бор. Ҳозир совлиқлар қўзилаяпти, кечаги битта қўй бугун учта-тўртта бўляпти, отарлар энига кенгайиб, бўйига чўзиляпти. Қора, кулранг, тилларанг қўзичоқлар бирам кўрклики, кўриб кўзинг тўймайди. Бугун улар қўзи, кузга бориб тўхли, кўрибсизки, янаги йил шу кезда зотдор совлиқ.

...Жўшда чорвадорлар оиласига мансуб Туробовлар оиласи яшайди. Шу оиланинг аъзоси Исақул аканинг асл касби ҳам чўпон. У қўй боқиш, яйлов кезишни жуда севарди. Колхозда раис бўлиб турган кезларида ҳам отар оралаамаган кунини кун ҳисобига қўшмасди. Шу важданми ёки узоқ умр кўрган ота-боболарига эргашсин дебми, тўнғич фарзандига Эшмирза деб исм қўйди ва бобосининг номи билан Туробов деб туғилиш гувоҳномаси ёздирди.

Эшмирза ота-боболар касбига содиқ қолди. Ота изидан бориб, чўпонлик қилди. Ўнинчи синфни битиргач, Самарқанд қишлоқ хўжалик институтига ўқишга кетди. 1961 йилда ўқишни тамомлаб, яна Жўшга қайтди. Энди у мутахассис-ветеринария врачи эди.

— Ишга келган кунимнинг эртасигаёқ отар айлангани чиқдим, — илк дафъа ишга тушган кунларини эслади Эшмирза, — Қорабайир йўртиб бораркан, ота-боболаримнинг ўтмишини ўйлаб кўз ёши тўксам, ҳозирги бахтли кунларни кўз олдимга келтириб шодланардим. Ўтмишда туғилганимда ким билсин, боболарим каби бойларнинг қўйини боқармидим, бир парча қора нон учун қул бўлиб хизматини қилармидим! Яхшиям совет замонасида туғилдим, туғилдиму юзимни бахтга бурдим.

— Миришкордаги воқеани айтиб беринг меҳмонларга, — пуқма ташлади совхоз директори Абдуҳаким Мамарасулов, — яйлов кезиб бораркамиз. Эшмирза аввалига унамади. Ҳамроҳлар қистайвергач, ҳикояни бошлади.

— Қиш фасли эди. Тун. Қор буралаб уряпти. Узоқ отарда бир қисм қўйлар қаттиқ касалланганни ҳақида рация орқали хабар олдик. Ташқари қоронғи-зимистон, бир қадам нарида турган кишини таниб бўлмайди. Икки киши отлиқ йўлга чиқдик. Ярим йўлга борганда от нимадандир ҳуркиб кўтариб кетса бўладими! Эгарнинг қошини ушлаб, отнинг ёлидан тортиб кетяпман, қани энди тўхтатиб бўлса! Бир жойга бориб от қорга ботиб йиқилди, мен эгардан учиб кетдим. Кейин нима бўлганини билмайман, кўзимни очсам чўпоннинг ўтовида ётибман. Касал қўйлар бирёғда қолиб, кечаси рация орқали менга врач чақиришибди.

Ҳаммамиз кулдик. Эшмирзанинг қулоқларигача қизариб кетди.

— Кейин нима бўлди!

— Буёғини мен айтиб берай,— деди директор ҳазиломуз ва қиссани давом эттирди, — жарга йиқилган чўпон ясси ерни ҳам сийпалаб босади дейдилар. Ўша воқеадан кейин Эшмирза жуда эҳтиётқор бўлиб қолди. Бир куни лочин учиб ўтолмаган тоғ ортида уч бош қўй жарга думалаб кетганини ҳақида хабар олдик. Эшмирза йўл топиб ўша жойга ҳам борди, қўйларни ўлимдан сақлаб қолди.

Қўйларни тутиб келиш ҳам жуда қизиқ бўлди. Эшмирза бу воқеани айтмасликни илтимос қилса ҳам очиқ кўнгилли директор гапира кетди.

— Ҳар тўкисда бир нуқсон деганларидек, отарларда биттаяримта тентак қўй ҳам учраб туради. Шундақалардан ўнтачасини йиғиб бердик, дўхтурга. У энди ишга киришган экан, жониворлар жуфтакни ростлаб қопти-ю! Қўйлар қочаверган, дўхтур қувлайверган. Охири бир жарлик ёқасида ҳолдан тойиб йиқилган. Қашқирлар ҳид билиб ҳужумга ўтмасми, бечора дўхтур тонг отгунча «жанг» қипти.

— Бир қўйнинг орқа оёғини узиб, бирини ёриб кетди, — директорнинг сўзига аниқлик киритди Эшмирза. Аммо қашқирлардан ҳам биттаси қурбон бўлди.

— Эртаси куни зўрға топиб, — сўзида давом этди директор, — қўйларни машинага босиб келдик.

Эшмирзага лочин, қийғир номи берилиш бойисига энди тушундик.

Нуроталиклар Эшмирза Туробовни тажрибали шифокор сифатида ҳам яхши биларкан. Шу ҳақдаги фикрларни келтирамиз.

Мавлон Пардаев — совхоз партия комитетининг секретари:

— Эшмирзадек жонкуяр ветеринария врачлари кўпроқ бўлса, чорвада чиқим бўлмасди.

Шамси Усмонов — қўшни совхоз директори:

— Эшмирза билан бирга ишладик. Қўйларда у билмайдиган касал йўқ, даволашга ҳам уста. Совхозимиз мутахассисларига Эшмирзадан ибрат олинглар, деб тайинлайман.

Норбўта Нуралиев — бош чўпон, СССР Олий Совети депутати.

— Эшмирза эл хизматига бел боғлаган йигит. Кечасими, кундузими, қачон ёрдамга чақирсак, ҳозир-у нозир.

Эшмирза Туробов совхозга бош ветеринария врачи бўлиб келгандан буён қўйларда учрайдиган кўп касалликлар тугатилган, ўпка шамоллаш касаллиги камайган. Эшмирза ҳамкасблари билан илмини қурол қилиб, совхоздаги 52 минг бош қўй, 650 бош қорамолни кўз қорачиғидай асраяпти.

Уни қилни қирқ ёрадиган ҳисобдон деб таърифлашди. Мутахассиснинг исботлашича, икки бош совлиқ кўпайтириб борилса, насли офатдан сақланса, ўн йилда эллик минг бошга етаркан. Эшмирзани қўйларга нисбатан ҳам меҳрибон, ҳам қаттиққўл дейишди. Бунинг сабабини ўзидан сўрасак, шундай жавоб қилди:

— Эъзозланган совлиқ эгиз қўзи беради. Шундай экан, совлиқларни парваришлаш керак. Халқимизда қўзи бермайдиган совлиқдан жун берадиган така яхши деган мақол бор. Совлиқ насл беришдан қолдими, бахридан ўтинг, ўрнини қўш насл берадигани билан тўлдиринг.

— Қойил-е, — деди ҳамроҳларимиздан бири бу сўзларнинг мағзини чақиб, — сизни лочин, қийғирлигингиздан хабардор эдик. Лекин қўйчиликнинг пири эканлигингиздан бехабар эканмиз.

— Халқ устоз, билим чироқ оға. Менга бу сўзларни, бу йўлларни халқ, илм ўргатди, — деди Эшмирза мулойим оҳангда...

... Жўшдан жўнадик. Лекин ҳамон кўз ўнгимизда ўша яйловлар, қурама тоғлар, ғала-ғала қўй қўзилар намоён бўлар, чўпон-чўлиқларнинг қурей-қурейи қулоқларимиз остида жаранглард. Эшмирза боягидан улуғвор кўринарди кўзимизга.

Маъруф НАЗАРОВ,
2- «Қўшрабод» совхози,
Нурота райони.

Буюк ғалабанинг 25 йиллиги олдидан

ГВАРДИЯЧИЛАР

— Масъул навбатчи капитан Ашуров эшитади... Ҳозир етиб борамиз.

Тошкент шаҳридаги Ленин район ички ишлар бўлимининг навбатчилар хонасида ўтирганимизда капитаннинг ана шу сўзларини эшитдик. Собиқ жангчи — гвардиячи Хуррам Ашуров воқеа содир бўлган жойга вақтида етиб келди. Жиноятчи қўлга туширилди.

Милиция капитани Хуррам Ашуров республика Ички ишлар министрлиги коллективлари орасида энг яхши жамоат тартибини сақловчи сифатидагина эмас, балки жасур жангчи сифатида ҳам маълумдир.

Хуррам ака 1941 йилнинг августидан бошлаб Улуғ Ватан урушининг олдинги марраларида бўлди. Биринчи ўзбек генерали Совет Иттифоқи Қаҳрамони Собир Раҳимов қўмондонлик қилган 37-гвардиячи дивизия составида Берлингача етиб борди.

Комсомол аъзоси Хуррам Ашуров 1941 йил кузида қисқа муддатли ҳарбий машқни ўтгач, Термиздан Ватанимиз пойтахти Москвага жўнади. Москва мудофааси учун бўлган жангларда биринчи бор уруш нималигини ўз кўзи билан кўрди. Шу ерда яраланди. Даволаниб чиққач, яна жангга кирди. Энди бу вақтда Волга бўйидаги шаҳар хавф остида турган эди. Хуррам ўзини ана шу энг ҳавфли жойга юборишни сўради. Ўзбек жангчиси Сталинград шаҳрини мудофаа қилишда жасорат кўрсатди. Кўплаб фашистларни қийратди. Аммо ўзи ҳам оғир ярадор бўлди.

37-гвардиячи дивизиядан госпиталга, ёш жангчи номига тез-тез хат келиб турарди. Дивизияга ўзбек халқининг содиқ фарзанди Собир Раҳимов қўмондон қилиб тайинланганлигини ҳам хатлардан билди. Қисмга қайтиши биланоқ шиддатли кураш олови ичига кирди.

* * *

Генерал ертўласида одамлар кўп. Қўмондон полк ва батальон командирларини тўплаган. Улар эса энг жасур ва баҳодир йигитларни ўзлари билан олиб келишган. Қандай бўлмасин «тил» тутиб келиш керак — буйруқ шундай. Разведкачилар орасида Хуррам Ашуров ҳам бор эди. У генералнинг сўзларини эътибор билан тингларди.

Жасур разведкачилар фашист гарнизони томон эмаклаб боришаркан, бир неча қадам нарида немисча сўзлар эшитилди. Улар қаерда қуроллар жойлашганлигини кузатишар, лекин «тил» қўлга тушириш қийин эди. Разведкачиларимиз асабийлашар дивизия командирининг буйруғини бажармай орқага қайтишни ўзлари учун ўлим билан баравар деб билардилар.

Пистирма учун жой қидиришаётганда, Ашуров тўсатдан ингичка симни кўриб қолди. Бу телефон сими эди. Разведкачилар маслаҳатни бир ерга қўйиб симни узиб ташлашди. Ярим соат ўтмаёқ икки немис солдати телефон сими узилган жойни қидириб келиб қолди. Разведкачилар уларга ташланишди. Қўлларини боғлаб тўғри генерал Раҳимов олдига келтиришди.

— Яша, ҳамюртим! Дивизиямиз шарафига доғ туширмадинг, худди шундай жанг қил, — деди дивизия командири Хуррам Ашуровнинг кўкрагига «Жасурлиги учун» медалини қадаб қўяр экан.

Ашуров Нарва учун бўлган жангларни бир умр унутмайди. 1944 йилнинг август кунлари Собир Раҳимов дивизияси шиддатли ва оғир жанглардан сўнг душманни Нарванинг нариги соҳилига улоқтириб ташлади. Солдатларнинг кайфияти яхши. Кечагина Ўзбекистондан фронтга келган делегация дивизияга ташриф буюриб, ўзбек халқининг совғаларини ҳамда фашистларга қарши шафқатсиз жанг қилиш ҳақидаги наказини топширди.

— Шу ерда Ўзбекистондан келган меҳмонлар билан учрашув бўлди. «Бизни дивизия командири ертўласига чақирганлари эсимда, — деб ҳикоя қилади Хуррам Ашуров. — Ҳамма бўлинмалардан вакиллар келган... Собир Раҳимов шароитни қисқача тушунтирди, дивизия олдида турган вазифани уқтирди. Бош қўмондон биздан мамнун, солдат ва командирларимизнинг мардлигига ишонади. Эрталаб катта ҳужум бошланади... — деб тугатди у сўзини.

Бир кун олдин старшина унвонини олган Хуррамга Ўзбекистон ҳукуматининг ўзбек жангчиларига мурожаатини ўқиб эшиттиришни топширишди.

Старшина Ашуров ҳар бир сўзни аниқ-аниқ ўқий бошлади. Ҳамма диққат билан тингларди. Ўзбек жангчилари кўз олдида бепоён пахта далалари, уруш бошланмасдан олдин ўзлари ишлаган жонажон завод ва фабрикаларининг коллективлари, қариндош-уруғлар, севгилилари намоён бўлди.

Хуррам мурожаатни ўқиб бўлгач, солдатлар бирин-кетин сўзга чиқишди. Шу ернинг ўзида фашистлар қўлида азоб чекиб ўлган опа-сингиллар, биродарлар учун қасос олишга қасамёд қилинди.

Эрталаб юзлаб миномёт ва бошқа қуроллар ҳужум бошланганидан дарак берди. Разведка маълумотларига кўра, гитлерчилар қадимги Нарва қалъаси ғарбидаги олдиндан тайёрлаб қўйилган истеҳкомни қўлдан бермасликка аҳд қилган эдилар. Душманнинг шу истеҳкомига ҳужум бошланди.

Хуррам Ашуров бу ҳужумга тайёргарлик даврида яна душман орқасига разведкага борди. Ўт очиш нуқталарини харитага тушириш ва «тил» ушлаб келиш керак эди. Разведкачилар қўмондонлик буйруғини аъло даражада бажардилар. 37-гвардиячи дивизия дарёнинг ғарбий соҳилига чиқиб, мустаҳкамланиб олди. Бунда разведкачиларнинг ҳиссаси катта эди. Дивизия командири Ашуровни ўз ҳузурига чақириб, буйруқни шараф билан бажарганни учун «Жасурлиги учун» медалини топширди. Бу иккинчи мукофот эди.

Шу жанговар операциядан сўнг ҳужум тўхтовсиз давом этди. Раҳимовчилар душманни нафас ростлашига қўймай, тинмай ўқ ёғдирадилар. Ҳар бир қарич ер учун шиддатли жанг бўларди. Ана шундай жанглар орасида Хуррам Ашуров партия аъзолигига қабул қилинди. Ўша куннинг ўзида-ёқ у коммунист деган юксак номни жангда оқлади. Душман танкини пачоқлаб, ўндан ортиқ фашистни ер тишлатди. Собир Раҳимов старшинага Бош қўмондон раҳматномасини ва Қизил Юлдуз орденини топширди.

Дивизия тобора ғарбга силжиб борарди. Озод қилинган шаҳар ва қишлоқлар, қаҳрамонларча ҳалок бўлган командирлар ва оддий аскарлар хотираси учун шоша-пиша ўрнатилган ёдгорликлар орқада қоларди. Старшина Ашуров икки марта ярадор бўлди ва яна ўз дивизиясига қайтиб келди.

Дивизия командири қаерда оғир жанг борса, ўша ерда пайдо бўларди. Хуррам ака Белоруссия ССР тупроғида Осиповичи ва Барановичи шаҳарлари учун бўлган жангни яхши эслайди. Барановичи темир йўл узелига ҳужум вақтида гвардиячи старшина Ашуров капитан Бойко батальонида эди. Батальон позициясига немислар олов бўронини ёғдиришди. Шу жангда қанчадан-қанча қаҳрамон жангчилар ҳалок бўлди. Батальон команда пунктига келиб тушган снаряд гавардиячи капитан Бойкони ҳам ҳалок қилди. Батальонда шароит оғирлашди. Хуррам Ашуров полк штабига командир ҳалок бўлганлигини маълум қилди. Фашистлар жасурлар устига ўқ ёғдириб, 20 дан ортиқ танкни ҳужумга ташладилар. Оғир танк яқинлашиб келарди. Шу пайт танкка қарши қуролни мўлжаллаб турган жангчи бўшашди-ю, шилқиллаб йиқилди. Ашуров дарҳол қуролни қўлга олди. Икки ўқ билан танкни сафдан чиқарди. Хуррам ака шу жангнинг ўзида 3 та танкни ёндириб ташлади. Жанг тобора шиддатли тус оларди. Мадад кучлардан эса дарак йўқ. Худди шу пайт окопда генерал Собир Раҳимов пайдо бўлди. Дивизия командири Ашуровнинг ёнидан жой эгаллади-да, танк панасига ўтишга шошилаётган гитгерчиларга автоматдан ўқ ёғдирди. Фашистлар ҳужуми қайтарилгач, генерал омон қолган жангчиларни бир-бир кўздан кечириб чиқди-да, оҳиста, лекин қатъий овоз билан деди: «Сизлар қаҳрамонсизлар! Ватан сизларни ҳеч қачон унутмайди». Хуррам Ашуров шу жангдаги жасорати учун учинчи «Жасурлиги учун» медалини олди.

Ҳали олдинда янада шиддатли жанглар турарди. Дивизия СССР давлат чегарасини аллақачон орқада қолдириб кетган эди.

Гданьск остоналарида шиддатли жанг бошланди. 37-гвардиячи дивизия душман истеҳкомларини бирин-кетин эгаллай бошлади. Данциг шаҳри устини қора тутун қоплади. Бу шаҳар учун бўлган жанглар дивизия учун жуда қимматга тушди. Жангчилар сафи камайди. Йўлларнинг бузилиб нобоб бўлиб қолганлигидан артиллерия етиб келолмаган, ўқдорилар етишмас эди.

1945 йил 2 март куни эрталаб душман истеҳкомлари қаттиқ бомбардимон қилинган 37-дивизия ҳужумга ўтди. Генерал Собир Раҳимовнинг кузатиш пункти олдинги маррада эди. Бирдан отишма кучайди. Хуррам Ашуров ўз қисми билан дивизия командири яқинида жойлашган эди. У фалокатни сезгандай, Собир Раҳимов турган кузатиш пунктига тез-тез кўз ташлаб қўярди. Гитлерчи автоматчиларнинг отган ўқлари визиллар, снарядлар қулоқни коматга келтириб портларди. Бирдан генерал қийшайиб ерга ўтира бошлаганини кўриб қолди. Дарҳол югуриб келиб, ярадор бўлган командирни кўтарди. Уни пана жойга оҳиста олиб ўтишди. Кўп қон кетганидан ҳолдан тойган Собир Раҳимов оҳиста: «алвидо, дўстлар, ғалаба яқин. Манфур душманни қийратинг» деди-ю, ҳушидан кетди. Хуррам Ашуров генералнинг сўнгги сўзларини бир умр эслаб қолди. Қўмондон жасади олдида бошяланг тураркан, кўзларидан ёш думалади.

Генералнинг ҳалокати ҳақидаги хабар дивизия бўлимларига яшин тезлигида тарқалди. Аскарлар ва командирлар душмандан қасос олишга ва ғалаба соатини яқинлаштиришга қасамёд қилдилар. Ўша куннинг ўзида гвардиячи раҳимовчилар Гданьск шаҳрини ҳужум билан ишғол қилдилар. Эртасига бутун дивизия ўз севимли командири билан видолашди.

Собир Раҳимов ҳалок бўлгач, 37-гвардиячи дивизияга генерал-майор Кузьма Евдокимович Гребенник командир қилиб тайинланди. Дивизия унинг қўмондонлигида душманга қарши қаҳрамонона курашни давом эттирди. Ўз полкдошлари билан бирга Хуррам Ашуров ҳам севимли генерал учун, ҳалок бўлган сафдошлари учун қасос олди. У минглаб ҳарбий асирларни фашист концлагерларидан озод қилишда иштирок этди Ўнлаб фашистларни қирди. У бошчилик қилган взвод Одер дарёсини биринчи бўлиб кечиб ўтди.

Сарғайган ва ярадор бўлганда қон тегиб, ҳозир эса занг тусли бўлиб қолган жуда кўп ҳужжатлардан бирининг мазмунини келтириб ўтмоқчимиз. Унда қуйидаги сўзлар ёзилган. **«Одерни кечиб ўтиш қаҳрамонига. Старшина Хуррам Ашуров, Одер дарёсини кечиб ўтиш вақтида кўрсатган қаҳрамонлигингиз ва жасоратингиз учун армиямиз Ҳарбий Совети сизга раҳмат эълон қилди. Қўмондонлик сизни раҳматнома олганлигингиз билан қутлайди ва немис-фашист босқинчиларини бутунлай тор-мор қилиш учун бундан кейинги жангларда муваффақият тилайди.**

Қисм командири гвардиячи подполковник Захватов».

Бундай ёрлиқлар, раҳматномалар, қўмондонлик ташаккурлари жуда кўп. Уларнинг ҳар бири Хуррам акага Ватан озодлиги йўлидаги жангнинг бир эпизодини эслатади.

Хуррам ака ғалаба кунини Эльбада кутиб олди. 14 май куни Ашуровни дивизия штабига чақиришди. Совет Иттифоқи Маршали К. К. Рокоссовский ва 65-армия қўмондони армия генерали П. И. Батов штабга келишган эди. Суҳбат қисқа бўлди. Гвардиячи старшина — ўзбек Хуррам Ашуров, украин Виктор Сухаренко ва рус йигити Василий Осиповни қўмондонлик ғалаба парадида қатнашиш учун Москвага юборишга қарор қилди. Хуррам Ашуров икки марта жанговар Қизил Байроқ орденли, Суворов, Кутузов ва Богдан Хмельницкий орденлари билан тақдирланган 37-гвардиячи дивизия Қизил Байроғини Қизил майдондан, В. И. Ленин мавзолейи ёнидан олиб ўтди.

Хуррам ака ҳозир ҳам солдат. Энди у кишилар хотиржамлигини, тинчлигини сақламоқда, безориларга, жиноятчиларга қарши курашмоқда.

И. ЗАБИРОВ.

АХБОРОТ

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

КОНЦЕРТ КЕЧАЛАРИ

Тошкент Давлат консерваториясида концерт кечалари ўтказиш анъанага айланмоқда. Рус, Ғарбий Европа, шунингдек, ўзбек—совет музика маданиятини чуқурроқ ўрганиш ва пропаганда қилиш бундай кечаларнинг асосий мавзуидир. Ҳозирги кунларда бўлажак санъаткорлар «Ленин ва санъат», «Доҳий ёқтирган музика асари» каби темаларда концерт ва йиғинлар ўтказишга кўпроқ эътибор бермоқдалар.

У. ТАВАККАЛОВ.

ЧЎЛДА САНЪАТ САРОЙИ

Қарши чўлининг марказида қад кўтарган Таллимаржон кундан кунга кенгайиб, тобора шаҳар тусини олиб боряпти. Ҳозир бу ерда 12 минг кишига мўлжаллан-ган кўркам ва бежирим уй-жой бинолари, мактаб ва бошқа муассасалар кўзни қувонтиради.

Яқинда чўлқуварлар шаҳарчасида яна бир маданият ўчоғи қурилиб фойдаланишга топширилди. Санъат саройи деб номланган бу муҳташам бинода турли тўгараклар, жамоатчилик асосида ишлайдиган университетлар иш бошлайдилар. 700 томошабинли залда эса концерт томошалари ҳамда кино фильмлар намойиш этиш учун қулай имкониятлар бор. Таллимаржонлик бинокорларнинг бу совғаси санъатсеварларни беҳад қувонтирмоқда.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИ ДОРИХОНА

Пойтахтимизнинг Ҳамза районида янги дорихона фойдаланишга топширилди.

— Дорихона барча қулайликларга эга, — дейди мудир Солиҳ Умаров, — ҳозир бу ерда малакали фармацевтлар иш бошлаб юбордилар. Совутиш, препаратлар сақланадиган қўшимча хоналар ҳам бор. Биринчи қаватда дорилар тайёрланса, иккинчисида беморларга хизмат қилинади. Дорихона Чехословакиядан келтирилган замонавий медицина асбоб-ускуналар ва жиҳозлар билан таъминланган.

М. МИРАБЗАЛОВ.

ҲИНД ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

Сурхондарё областининг Денов район марказида ҳинд фильмлари фестивали ўтказилди. Экран ошиқлари 10 га яқин кинофильмлар томоша қилдилар. Айниқса, «Сен менинг ҳаётимсан», «Кашмирдаги севги», «Сангам», «Тошдаги достон», «Бомбей тун оғушида» каби фильмларни киносеварлар мириқиб кўрдилар. Шунингдек, фильмларнинг айримларини колхоз клубларида қўйилиши қишлоқ шинавандаларида катта таассурот қолдирди.

Б. ФАРМОНОВ.

НОН ЗАВОДИ

Йил охиригача Андижонда бир кеча-кундузда 100 тонна нон ва 5 тонна кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган йирик нон заводи қуриб ишга туширилади. Корхонанинг лойиҳасини «Средазгипропищепром »институтида бош инженер Е. И. Марговский бошлиқ коллектив ишлаб чиқди. У ишлаб чиқариш жараёнларининг юксак механизациялаштирилганлиги билан ажралиб туради.

Д. ПОЛЕВОЙ.

АКАДЕМИК Т. ҚОРИ-НИЁЗИЙ ХОТИРАСИ

МОСКВА. (Штатсиз мухбиримиздан). Яқинда СССР Фанлар академияси Президиуми қошидаги Табиёт ва техника тарихи ва фалсафаси совет миллий Бирлашмаси пленумининг бир мажлиси атоқли олим, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик Т. Қори-Ниёзий хотирасига бағишланди.

Профессор А. Федотов, Бирлашма Ўзбекистон бўлими раисининг ўринбосари О. Файзуллаев, Париждаги Халқаро фан тарихи академиясининг президенти А. Юшкевич Тошмуҳаммад Қори-Ниёзийнинг табиёт тарихига қўшган салмоқли ҳиссасини алоҳида таъкидладилар.

С. МАЖИДОВ.

УРГУТ ТАМАКИЧИЛАРИ

Жданов номли колхоз Ургутда биринчи бўлиб районнинг асосий бойлиги —тамаки етиштириш беш йиллик планини бажарди. Шу колхозда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига давом этаётган мусобақада алоҳида ўрнак кўрсатган колхозчиларнинг суратлари ҳурмат тахтасига қўйилган.

Бригадир Ҳамид Аҳмедов сурати ҳурмат тахтасида биринчи ўринда турибди. У бошлиқ коллектив бултур гектар бошига 37,4 центнер қуруқ тамаки барги етиштирди. Бу кўрсаткич колхознинг ўзидагина эмас, бутун районда ҳам энг юқоридир. Тамакичилар тўрт йил мобайнида икки беш йиллик план бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар. Бу бригаданинг тажрибаси ҳозир ўрганилиб, ҳамма коллективларга ёйилмоқда.

Ҳурмат тахтасида оддий колхозчи, коммунист Мактабхоним Рўзибоева суратига ҳам кўзингиз тушади.

Мактабхоним деган исм бу аёлга шу ерда ярим аср муқаддам рўй берган воқеа туфайли қўйилган эди. У туғилган кун Ургутда биринчи мактаб очилган эди. Шу воқеа шарафига қизчага Мактаб деган исм қўйилди. Энди эса уни ҳурмат қилиб Мактабхоним дейишади. Мактабхоним 1941 йилда бригадир бўлиб ишлаётган эри фронтга жўнаб кетгач, унинг ўрнини олган ва шу йилиёқ партияга кирган эди. Ҳозир унинг етти фарзандидан иккитаси колхозда ишламоқда. Кенжаси Ҳадича бу йил мактабга боради. Дарвоқе, унинг онасига исм берган мактабнинг яқинида кўп қаватли янги мактаб биноси қурилмоқда. Бу — колхоздаги учинчи мактаб бўлади.

М. Рўзибоева олтмиш тўққизинчи йил ҳосили ҳисобига 2200 килограмм тамаки барги топширди.

Колхоздаги ҳамма звено ва бригадалар ўтган йилги ишлаб чиқариш топшириғини камида бир ярим баравар қилиб бажардилар. Шу сабабли колхоз ҳам 8780 центнер ёки планидагидан деярли уч баравар кўп тамаки барги топшириб, катта муваффақиятга эришди. Маҳсулот топшириш ҳали давом этмоқда — тамаки барги тайёрлаш мавсуми мартнинг охиригача давом этади.

...Ургут. Зарафшон тизмаси этакларида жойлашган бу район ни бутун мамлакат билади. Жданов номли колхоз меҳнаткашлари етиштираётган олтинсимон баргга ҳам шу ном берилди.

С. ФРОЛОВА,
В. ПОПОНДОПУЛО,
(ЎзТАГ мухбирлари).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОБЛАСТЛАРИДА БЕДА ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА

1970 йил 24 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

(гектар ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — беда экиш плани, учинчи стун — экилган майдон, тўртинчи стун — планнинг бажарилиш проценти, бешинчи стун — шу жумладан бошқа экинларга аралаштириб экилган беда

Самарқанд	12000	14835	123,6	9267
Сирдарё	22000	24097	109,5	10551
Қашқадарё	7500	7545	100,6	1403
Бухоро	11000	10793	98,1	10473
Андижон	10500	10247	97,6	10041
Сурхондарё	8000	7593	94,9	7241
Фарғона	11000	9106	82,8	6793
Тошкент	13000	9835	75,6	8535
Наманган	9000	6660	74,0	6610
Хоразм	6000	1065	17,7	751
ҚҚ АССР	10000	255	2,5	240
Республика бўйича:	120000	102031	85,0	71905

✱ ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИ КАТТА ЮБИЛЕЙГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

✱ КУРАШАЁТГАН ВЬЕТНАМ ХАЛҚИНИ ҚУВВАТЛАБ

● ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН БОРМОҚДА

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР ВОҚЕАЛАР

ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

◆ БУДАПЕШТ. Бу ерда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган илмий сессия очилди. Сессияни Венгрия социалистик ишчи партияси Будапешт шаҳар комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм университети ташкил этди.

◆ ОТТАВА. Канада Компартияси марказий ижроия комитети қуйидагиларни эълон қилди: Ленин юбилейи байрами программасига мувофиқ, партиянинг бош секретари У. Каштан мамлакат бўйлаб сафар қилади. У. Каштан мамлакатнинг турли шаҳарларида ўтказиладиган оммавий митингларда нутқ сўзлайди, шунингдек В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган лекциялар ўқийди.

Ленин юбилейи муносабати билан Торонто, Ванкувер, Виннипег, Монреалда ва бошқа шаҳарларда семинар ҳамда лекциялар ўтказилади. Компартиянинг таниқли арбоблари бу семинарларда марксча-ленинча фаннинг турли жиҳатлари ва ҳозирги замон проблемалари ҳақида лекция ўқийдилар.

◆ ДОРУССАЛОМ. Танзанияда Ленин юбилейи муносабати билан тегишли тадбирларни тайёрлаш ва амалга ошириш учун махсус комитет тузилди. Район маъмурияти қишлоқни ривожлантириш масалалари билан шуғулланувчи давлат министри Питер Кисумо бу комитетга етакчилик қилади. Мамлакатда В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолиятини тасвирловчи виставкалар ташкил этилади, кинофильмлар кўрсатилади.

◆ ФРИТАУН. Бу ерда «Олтинчи июль» фильмини кўрсатиш билан совет кино ҳафтаси бошланди. Мамлакатда бу ҳафталик В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги байрамига тайёргарлик доирасида ўтказиляпти. (ТАСС).

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасида янги қурилишлар кўлами кенгайиб бормоқда. Юқоридаги суратда: Берлиннинг янги телеминораси. АДН—ТАСС фотоси.

✱ ✱

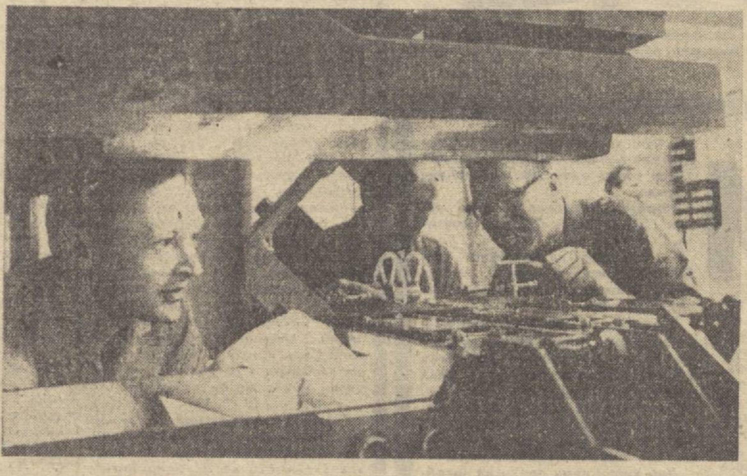

ГДР. Республика олимлари илмий проблемаларни социалистик мамлакатларнинг энг йирик физик маркази — ядро тадқиқотлари бирлашган институти билан ҳамкорликда олиб бормоқдалар. Суратда: Институт бўлимларидан бирининг раҳбари, физика-математика фанлари кандидати Рудольф Позе (чапдан ўнгга) ҳамда инженерлар Том Гейнц ва Гейнц Липпольдлар иш устида. Ю. ТУМАНОВ фотоси. (ТАСС).

ПРЕЗИДЕНТ АРАЛАШДИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Почта хизматчиларининг Америкадаги 13 штатга тарқалган забастовкаси шундай кенг тус олдики, АҚШ президенти Р. Никсон меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб этиб иш ташлаган алоқа ходимлари билан маъмурлар ўртасидаги можарога шахсан аралашди. Президент Оқ уйда ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, почта ходимларининг шикоятини «қонуний шикоят» деб топди. Аммо у, забастовка «аҳолининг манфаатларини жиддий хавф остида қолдиради», деди.

Никсон «таҳдид қилиш ниятида эмасман» деса ҳам «тегишли чоралар» кўраман ва бунинг учун менинг ихтиёримда «катта ваколатлар» бор, деб таъкидлади.

ИТАЛИЯ ЖУРНАЛИСТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Италия пролетар бирлиги Социалистик партиясининг органи ҳафталик «Мондо Нуово» газетаси бош редакторининг ўринбосари Жанкарло Ланнутти республикамиз билан танишаётган дастлабки кунлардаёқ «Совет Ўзбекистони мустақил ривожланиш йўлига кирган мамлакатлар учун тимсол бўлиб хизмат қилиши мумкин», деган хулосага келди.

«Совет Иттифоқида илгари қолоқ шарқ районлари ҳозирги пайтда ўз экономикасининг даражаси жиҳатидан илгари анча ўзиб кетган ғарб районларига тенглашиб олганлигига ишонч ҳосил қила олдим. Ҳатто Ўзбекистон саноати ва қишлоқ хўжалигининг тараққий топганлиги жиҳатидан Европанинг илғор мамлакатларидан қолишмайди, дейиш мумкин. Эришган ҳамма ютуқларингиз Ленин туғилган куннинг юз йиллигига ажойиб совғадир, халқлар дўстлиги ва бир-бирига ёрдам тўғрисида Ленин ғояларининг тантанасидир» — деди меҳмон ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда.

Кўпгина буржуа газеталари Совет Иттифоқининг жозиба кучини бўшаштиришга уриниб, миллий тенгсизлик, миллий камситиш тўғрисидаги хом ҳаёлларни ўйлаб чиқармоқдалар. «Ана шу туҳмат, бўҳтонларни эшитаётган кишилар Ўзбекистонга келиб, уни ўз кўзлари билан кўриб кетишларини маслаҳат берардим», дейди меҳмон. «Мен уларга Тошкентнинг янги кварталларини кўрсатган бўлар эдим. Бу кварталлар зилзиладан сўнг Ўзбекистон пойтахтига ёрдам бергани келган ва уларни тиклаган республикалар, шаҳарларнинг номлари билан аталади. Бутун Советлар мамлакатини кичик бир тарзда ифодаловчи бу кварталлар совет халқларининг қардошларча дўстлик кучини ғоятда яхши намойиш қилади».

БИРДАМЛИК

ЖАЗОИР, 23 март. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати ташқи ишлар министри Нгуен Тхи Биннинг Жазоир Халқ Демократик Республикасига қилган визити тўғрисидаги қўшима ахборот бу ерда эълон қилинди. Ахборотда, жумладан бундай дейилади: Жазоир Вьетнам халқининг америкалик агрессорларга қарши олиб борилаётган ҳаққоний курашини сўзсиз ва тамомила қўллаб-қувватлайди.

«Жазоир, — дейилади ахборотда. — АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги агрессив урушни кучайтириб юборганлигини, Вьетнам Демократик Республикасининг хавфсизлиги ва суверенитетини бузиш йўлидаги ҳуружларнинг давом эттирилаётганлигини ҳамда Вьетнам масаласи юзасидан Парижда олиб борилаётган кенгашга халақит бериш ва бу кенгашни барбод этишга қаратилган найрангларни қаттиқ қоралайди».

Сўнгра ахборотда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Жазоир Халқ Демократик Республикаси ҳукумати ва Жанубий Вьетнам Республикасининг Муваққат революцион ҳукумати Америка агрессиясининг Лаос территориясига ҳам ўтказилишини ва Камбоджага қарши игвогарлик давом эттирилаётганлигини қоралайдилар. «Буларнинг ҳаммаси, — дейилади ахборотда, — Вьетнам ва Лаос халқларининг ҳаққоний курашини бостириш ва шу йўл билан Ҳинди-Хитойда ҳамда Шарқий-Жанубий Осиёда тинчлик ва осойишталикка хавф туғдириш учун қилинмоқда».

САМИМИЙ ИСТАКЛАР

Тошкент жамоатчилиги Покистон республика деб эълон қилинган куннинг ўн тўрт йиллигини нишонлади.

23 мартда шу тарихий кунга бағишланиб тантанали йиғилиш ўтказилди. Йиғилишда Совет—Покистон маданий алоқалар жамияти Ўзбекистон бўлимининг активлари қатнашдилар. Йиғилиш аҳли Покистон халқига экономика ва маданиятни ривожлантиришда, тинчлик учун курашда янги муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

ЙИЛ ЯКУНЛАРИ

КОБУЛ, 23 март. ТАСС мухбири В. Гаврилин хабар беради:

Афғон халқи мусулмон шиалари йилномасига мувофиқ янги йилнинг биринчи куни — Наврўз байрамини нишонлади. Афғонистонда бу кун баҳор бошланган кун сифатида байрам қилинади.

Ўтган йили мамлакатнинг иқтисодий, маданий ва сиёсий ҳаётида кўп воқеалар рўй берди. Афғонистон парламентига сайлов ўтказилди, Нур Аҳмад Эътимодий бошчилигида янги ҳукумат тузилди, бундан бир ҳафта илгари — 13 чақириқ парламентининг иккинчи сессияси очилди.

Афғонистон газеталари корхоналар, электро станциялар, мактаб ва касалхоналар қурилишининг бориши тўғрисида кун сайин хабар бериб турибди. Ҳукумат иқтисодий сиёсатни ишлаб чиқиш учун мамлакат тараққиёти лойиҳаларини бир-бири билан мувофиқлаштириш мақсадида бош министр бошчилигида олий иқтисодий кенгаш тузди.

Афғонистонда қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Афғонлар ўз ватанининг иқтисодий мустақиллигига эришиш учун ана шу қурилишларда меҳнат қилмоқдалар. Ҳамма жойда—Мозори-Шариф, Ҳирот, Пули-Хумри, Жалолобод ёки Порт-Шерхонда ва бошқа жойларда қурилиш ишлари давом эттирилмоқда. Совет мутахассислари афғонлар билан ҳамжиҳат бўлиб меҳнат қилмоқдалар.

ТАСС мухбири яқинда Пули-Хумри — Мозори-Шариф автомобиль магистралини расмий суратда очиш маросимида қатнашишга муяссар бўлди. Бу магистраль Кобулдан Саланг довони орқали Афғонистоннинг табиий ресурсларга бой бўлган шимолий районларига олиб борадиган йўлнинг давомидир. Автомагистраль Совет Иттифоқининг техника ёрдами билан қурилди.

Афғонистонда Совет Иттифоқининг ёрдами билан 45 иншоот қурилди ва яна 25 иншоот қурилмоқда. Совет мутахассисларининг ёрдами билан 20 дан ортиқ объект ишлаб турибди.

Ўтган йили афғон халқи ўз ватани мустақиллигининг 50 йиллигини нишонлади. Бу тантаналар Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатилган куннинг 50 йиллиги билан бир вақтга тўғри келди. В. И. Ленин мамлакатларимиз ўртасидаги дўстликка асос қўйган эди. Бу дўстлик ярим аср мобайнида замон синовидан ўтди ва кун сайин кенгайиб мустаҳкамланиб бормоқда.

Афғонистон жамоатчилиги В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлашга тайёрланмоқда. Юбилей комитети тузилди. Сенат раиси Абдул Ҳауи Дави комитетга бошчилик қилмоқда. Давлат ва жамоат арбоблари, Афғонистон—Совет дўстлиги жамияти вакиллари комитет составига кирди. Комитет байрам программасини тайёрламоқда. 1970 йил эса Ленин йили, деб эълон қилинди.

Афғонистон халқаро майдонда бетарафлик ва ҳарбий блокларга қўшилмасликдан иборат традицион сиёсатни ўтказиб келмоқда. Афғонистон шу туфайли барча тинчликсевар давлатлар орасида муносиб обрў қозонди. Афғонистон ўтган йили ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани ратификация қилди. «Ислоҳ» газетаси таъкидлаб ўтганидек, Афғонистон ҳукумати бу шартномани ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида битим тузишга эришишга қаратилган самарали тадбир, деб ҳисоблайди.

ШАХМАТ ОЛАМИДА

«ФИШЕРНИНГ СИРИ...»

1958 йили Югославияда ўтказилган зоналараро турнирда америкалик Роберт Фишер журналистларнинг саволларига берган жавобида сира пинагини бузмай:

— Решевскийми? Сираям шахматчимас, фақат ошиғи олчилардан, холос! — деган. Мусобақа тугагач, Фишер яна шундай дебди:

— Биринчи ўринни мен олишим керак эди-ю, лекин Талнинг омади келди-да. Кейин Фишердан:

— Гроссмейстер Бенко ҳақида фикрингиз қалай? — деб сўраб қолишганда:

— Асти қўяверасиз, — деди Фишер, — бахти кулган қирқ йилги хоннинг ўзи-ку!

Жаҳон олимпиадаси қатнашчиларидан дастхат олиб юрган ёшгина қиз қўлидаги бир тахта қоғозни Фишерга узатди. У ҳам узун қилиб имзо чекди.

— Бошқа дастхатларга жой қолдирмабсиз-ку, — деди унга ўша ерда турган мастерлардан бири.

— Бошқалар эмиш-а, на ҳожат! — деди Фишер...

Бу воқеалар содир бўлганига 10-12 йил бўлиб қолди. Кейингиларини санаб адо қилиб бўлмайди. Ажаб, ҳали ўттиз ёшга ҳам бормаган бу шахматчи ҳақида нималар тўқилмади. Мана, яқин ўн беш йилдирки, Роберт Фишерни ҳам мақташади, ҳам ундан кулишади ё хафа бўлишади. Бир вақтлар матбуотда 15-16 яшар Роберт Фишернинг: матч ўйнашга кўпса, Ботвинникка олдиндан икки очко берардим, деган гапи тарқалди. Бундан кўп ўтмай «Огонёк» журнали саҳифаларида жаҳон чемпиони М. Ботвинникнинг каттагина бир мақоласи босилиб чиқди. Унда Фишернинг ижодига баҳо берилиб, тахминан бундай дейилган эди:

— Мазкур вазиятни Фишердан ўзга талант соҳиби асло олдиндан кўролмас эди...

Ўз шаънига тўғри келмайдиган сўзларни эшитиб туриб, ўша шахснинг (бир томонлама бўлса-да) асл истеъдодига бундай баҳо бериш, бу — марднинг иши. Ботвинник зўр шахматчилиги ва ана шундай фазилатлари билан шуҳрат топганлардан.

Собиқ жаҳон чемпиони, техника фанлари доктори М. Ботвинник ҳозир бир кам олтмиш ёшда. Мана етти йилдирки, у расмий мусобақаларда ўйнамаяпти, жаҳон биринчилиги учун курашишдан воз кечган. Қарори ҳақ, бу — ўзини билганнинг иши. АҚШнинг саккиз марта чемпиони Роберт Фишер энди 27 ёшга тўляпти. Лекин бу гал ҳам жаҳон чемпионлиги учун курашдан ўзини тортди.

У 1975 йилни мўлжалга оляпти.

Роберт айрим гроссмейстер ва шахсий мутасаддиларидан қаттиқ ўпкалаяпти. Лекин кўпчиликнинг фикрича, у янглишяпти; ахир, зўрлар билан ботбот куч синашиб турмаса, ўзини қайрай олармиди?!

Ўтган йили голландияликлар шахмат оламига ажиб бир тухфа тайёрлаганликлари ҳақида хабар тарқатишди. 1970 йилнинг апрель ойида Ботвинник билан Фишер ўртасида 18 партиядан иборат матч ўтказишни режалаштиришибди. Томонлар ўз розиликларини беришган, албатта. Лекин буни расмийлаштириш мақсадида АҚШга махсус сафар қилган собиқ жаҳон чемпиони профессор Макс Эйвенинг Фишерни тополмай қайтиб келгани қизиқ. Фишернинг айтишича, бу матчда ютган томон саккиз минг, ютқазган эса беш минг доллар мукофот олиши кўзда тутилган экан. Ботвинник — пул ошнаси эмас, матч ўйнашга тарафдор, холос. Фишерга келганда, мақсади нимадалигини ҳеч ким билолмайди. Жаҳон чемпиони Борис Спасский ҳам шундай фикрда. Ҳар қалай, агар бу матч ютқазилса, шахмат аҳлининг кўнглидагидек иш бўларди.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 8.25 — Қирғизистон санъат усталари концерти. 9.30 — Ғижжак учун куйлар. 9.50 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш (тожикча). 11.15 — «Буюк ғалабанинг 25 йиллиги олдидан». 11.30 — Қирғизистон композиторлари операларидан саҳналар. 13.30 — «Қирғизистоннинг ёш талантлари». Музикали эшиттириш. 15.15 — «Олатов ерида». Қирғизистон радиосининг эшиттириши. 15.30 — Власов ва Фере. «Анор» балетидан сюита. 16.10 — «Қумиздан симфоник оркестргача». Музикали эшиттириш. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — «Халқ контроли амалда» (русча). 18.10 — Совет композиторларининг халқ оркестри учун ёзган асарлари. 18.40 — Спорт эшиттириши (русча). 19.20 — Қозоқ куйлари. 22.00 — «Ўзбекистон ишчиси» радиожурнали. 20.30 — Саноат ходимлари учун концерт. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — «Қишлоқ меҳнаткашлари, сизлар учун». Концерт. 22.20 — Шеърият кечаси. «Собир Абдулла — шеъриятимиз отахони». 23.15 — Тинглаб дам оламиз.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 11.10 — «Қизил галстук». 11.50 — «Еттидан ўн иккигача» (бадиий фильм). 13.00 — Москва кўрсатади. 17.55 — Тошкент кўрсатади. 18.00 — Телеянгиликлар. Ўзбек тилида: 18.10 — Болалар учун концерт. 18.45 — Иқтисод ва тежамкорлик учун. 19.00 — Наманган театри солисткаси Ҳабиба Охунова концерти. 19.40 — Телеянгиликлар. 20.00 — Москва кўрсатади. 21.00 — Интерведение. Хоккей бўйича жаҳон чемпионати: ПОЛЬША — СССР.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.10 — Кинофильм. 18.30 — «Звезда Востока» саҳифаларида. 19.10 — Ўзбек диёрининг милицияси. Ўзбек тилида: 19.40 — «НУРХОН» (Муқимий театридан олиб кўрсатилади). 22.00 — Телефильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — Тошкент кўрсатувлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25/III да **Етти баҳодир ва ўлик малика ҳақида эртак** (кундузи), **Севилья сартароши** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/III да **Олтинчи июль** (кундузи), **Олтин девор** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/III да **Ажаб савдолар** (кундузи), **Нурхон** (кечқурун), 26/III да **Қайнона** (кундузи), **Тошболта ошиқ** (кечкурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/III да **Учинчи орзу**, 26/III да **Освенцим жаллодлари**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«СУВДАГИ ЖОЗИБАЛАР»** янги аттракциони.

КИНО

Доктор Гомернинг акаси — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Қирқ биринчи йил олмалари (эрталаб соат 11 да), **Беш кунлик хордиқ** (кундуз ва кечқурун) — САНЪАТ САРОЙИ.

Қўҳна масчитдаги учрашув — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ ЎРТА ОСИЁ ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (САИМЭ) вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

информация ва патент экспертизаси бўлими раҳбари;
лаборатория раҳбарлари;
яйлов чорвачилиги меҳнат ҳажми процессини механизациялаш, механизациялашган процессларнинг техник-иқтисодий қиймати.

Конкурсда кўп илмий-ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлганлар, ҳамда фан кандидатлари ва докторлари қатнашишлари мумкин.

Конкурсда қатнашиш учун аризага 2 нусхада қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топшириш лозим: кадрлар учёти бўйича шахсий варақа, таржимаи ҳоли, характеристика, олий ўқув юртини тугатганлиги ва илмий даражаси тўғрисидаги дипломларнинг нотариус тасдиқлаган нусхаси, 2 фото сурат ва илмий ишлари рўйхати.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар: Тошкент область, Янгийўл шаҳрига юборилсин.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ 1970 йилга мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги: гигиена ва касб касалликлари;
сиртқи: акушерлик ва гинекология, ички касалликлар (2 ўрин), кордиология; кўз касалликлари, асаб касалликлари, хирургия (2 ўрин), эндокринология;
мақсадга йўналтирилган: Ички касалликлар (лаборатория диагностикаси), болалар касалликлари, стоматология (ортопедия), хирургия (анестезиология), асаб касалликлари, фтизиатрия (хирургия), кўз касалликлари (нейроофтальмология);
клиник ординатура: ларингология, терапия, невропатология, рентгенология, эндокринология, кардиология, юқумли касалликлар, тери-венерологик касалликлар, стоматология, травматология, меҳнат экспертизаси (2 ўрин).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой.

Ҳужжатлар: Тошкент-7, Генерал Петров кўчаси, 51-уйга юборилсин.

22-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1970 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 1 йил
Машғулотлар 30 мартдан бошланади.

Билим юрти Тошкент қурилишларига малакали ишчилар: бўёқчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, иссиқ ва совуқлардан ажратувчи изолировчилар тайёрлайди.

Билим юртига 6-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган 15 ёшдан юқори ёшлар қабул қилинади. Қабул қилинганлар кунига 3 марта овқат ва кийим билан, узоқ жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланади. Практика даврида пул мукофоти берилади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома (асл нусҳаси), 6 фотосурат (3х4 см) ларни топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Астраханский кўчаси, Полевой тупиги 12-уй. (22 автобуснинг «Дегтярева кўчаси» бекати).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 27 МАРТДА
УЛУҒ ДОҲИЙМИЗ ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИННИ ШАРАФЛАЙМИЗ

«ШЕЪРИЯТ КЕЧАСИ»

ҚАТНАШАДИЛАР:

Шоирлар: ҒАЙРАТИЙ, ШУҲРАТ, Эътибор ОХУНОВА, Абдулла ОРИПОВ, Юсуф ШОМАНСУР;

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Берта ДАВИДОВА, Коммуна ИСМОИЛОВА;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Дилором ШЕРОВА, Севилия ХАЙБУЛЛАЕВА;

Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Ёрқиной ҲОТАМОВА, Неъматжон НЕЪМАТОВ;

Солистлар: Ҳабиба ОХУНОВА, Малоҳат ДАДАБОЕВА, Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Олия ШАЙХИСЛОМОВА, Бекжон ОТАЖОНОВ, Малика АҲМЕДОВА, Шомурод ШОДИЕВ, Ҳалимжон ЖЎРАЕВ;

IX Жаҳон фестивалининг лауреати Ўткир ҲОЛМУҲАМЕДОВ,

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида, эрталаб соат 11 дан сотилади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА 27 март кеч соат 7 да СССР биринчилиги учун «МАСК» (Москва) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) олий лига «А» класс командаси ўртасида

ФУТБОЛ

26 март кеч соат 7 да дублёрлар учрашади.

2505 ТОШКЕНТ АВТОКОЛОННАСИ (Тошкент-32, Огородний кўчаси, 42 уй)

Тошкент шаҳар ва Тошкент области ташкилотларидан Тошкент нефть базасида нефть маҳсулотларини ташиш учун

ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 331216. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780 Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347 Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553, Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 332142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252 330253, 330254, 330255, 330256, 330257 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Урганч 34—55, Гулистон — 22—09.

№ Г. — 70. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 01349.